

2021. gada . jūnijā
Rīgā

Noteikumi Nr.
(prot. Nr. .§)

Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"

Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības
un lauku attīstības likuma
5.panta ceturto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā šādiem pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumiem (turpmāk – atbalsts) pārejas periodā:

1.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" (pasākuma kods – 4.1.);

1.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" (pasākuma kods – 4.2.);

1.3. "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" (pasākuma kods – 4.3.).

2. Projektu iesniegumu pieņemšanu izsludina, projektu iesniegumus iesniedz, vērtē un atlasa, lēmumu pieņem un paziņo, kā arī atbalstu pieprasa saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai.

3. Pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumu mērķi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2013. gada 17. decembra Regulas (EK) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes regulu (EK) Nr. 1698/2005 (turpmāk – Regula Nr. 1305/2013) 4. pantu ir:

3.1. šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajam apakšpasākumam – atbalstīt lauku saimniecības, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, kā arī veicināt kooperācijas attīstību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un atbalstot pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku;

3.2. šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajam apakšpasākumam – paaugstināt lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāti un palielināt produktu pievienoto vērtību, veicinot konkurētspējīgas kooperācijas attīstību un ilgtspējīgas lauksaimnieciskās ražošanas attīstību un inovāciju ieviešanu uzņēmumos;

3.3. šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajam apakšpasākumam – uzlabot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības paaugstināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, saglabājot un uzlabojot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, uzturot bioloģisko daudzveidību un nodrošinot klimata pārmaiņu mazināšanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas paaugstināšanu.

4. Lauku atbalsta dienests un atbalsta pretendents apstrādā personas datus (personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, tālruna numuru, e-pasta adresi, Lauku atbalsta dienesta klienta numuru, nekustamā īpašuma adresi, nekustamā īpašuma kadastra numuru), lai nodrošinātu šo noteikumu 1. punktā minēto apakšpasākumu īstenošanu. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā fiziskās personas datus uzglabā līdz 2030. gada 31. decembrim un pēc tam iznīcina saskaņā ar Arhīvu likumā noteiktajām prasībām.

5. Pirms Lauku atbalsta dienests izsludina projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu, Zemkopības ministrija nosaka konkrētās atbalstāmās aktivitātes un pieņem lēmumu par šajos noteikumos paredzētā publiskā finansējuma sadali:

5.1. starp Lauku atbalsta dienesta reģionālajām lauksaimniecības pārvaldēm, ņemot vērā vienotam platību maksājumam deklarētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības atbilstoši saimniecību grupu sadalījumu pēc to kopējā apgrozījuma,

5.2. paredzot atsevišķu publisko finansējumu lauksaimnieku pakalpojumu kooperatīvām sabiedrībām un putnkopības un cūkkopības nozarei.

2. Atbalsta saņemšanas nosacījumi

2.1. Apakšpasākumu kopīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi

6. Vienā projekta iesniegumā, kas tiek noteikts šo noteikumu 77.1.punktā, var ietvert vairāku apakšpasākumu vairākas aktivitātes.

7. Šo noteikumu izpratnē:

7.1. lauksaimniecības produkti ir Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā minētie lauksaimniecības produkti, izņemot zivsaimniecības produktus un mājas (istabas) dzīvniekus un tādus dzīvniekus, uz kuriem neattiecas Ciltsdarba un dzīvnieku audzēšanas likums (turpmāk – lauksaimniecības produkti);

7.2. lauku saimniecība ir juridiska vai fiziska persona, kas ražojusi lauksaimniecības produktus un guvusi ieņēmumus no lauksaimniecības produktu pārdošanas pēdējā noslēgtajā gadā (turpmāk – lauku saimniecība);

7.3. lauksaimniecības produktu pārstrāde atbilst Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 26. jūnijs, Nr. L 187), 2. panta 10. punkta definīcijai, ietverot jebkuru darbību ar lauksaimniecības produktu, tostarp karsēšanu, kūpināšanu, konservēšanu, nogatavināšanu, žāvēšanu, marinēšanu, ekstrakciju, ekstrūziju, malšanu, saldēšanu vai vienlaikus vairākus šos procesus, kas maina sākotnējo produktu. Par lauksaimniecības produktu pārstrādi uzskatāma arī dzīvnieku kaušana un sadalīšana;

7.4. zālēdāji ir visi lauksaimniecības dzīvnieki atgremotāji un zirgu dzimtas (*Equidae*) dzīvnieki (turpmāk – zālēdāji);

7.5. atbilstīga lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība ir tāda kooperatīvā sabiedrība, kas saņēmusi atbilstības statusu saskaņā ar normatīvajiem aktiem kooperatīvo sabiedrību atbilstību (turpmāk – kooperatīvā sabiedrība);

7.6. lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību izveidota juridiska persona, kuras 75% daļu pieder atbilstīgām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām (turpmāk - kooperatīvu sadarbības apvienība);

7.7. jaunā kooperatīvā sabiedrība ir tāda kooperatīvā sabiedrība, kas ir dibināta pēc 2021.gada 1.janvāra tādās nozarēs, kurās ir konstatēti trūkumi kooperācijas jomā: gaļas lopkopībā, mājputnu audzēšanas nozarē, bioloģiskās lauksaimniecības nozarē, augļu un dārzeņu nozarē, vai kooperatīvā sabiedrība cita veida specifiskā nozarē, kā arī tāda pēc 2021.gada 1.janvāra dibināta kooperatīvā sabiedrība, kas rada augstāku pievienoto vērtību sabiedrības biedru saražotajai produkcijai, tādejādi veicinot to biedru produktivitāti un ienākumu pieaugumu, un kura līdz projekta īstenošanas termiņa beigām saņem atbilstības statusu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kooperatīvo sabiedrību atbilstību (turpmāk – jaunā kooperatīvā sabiedrība).

7.8. vietējā pamatizejviela ir lauksaimniecības produkti, kuri iepirkti no juridiskām vai fiziskām personām (primārajiem ražotājiem, lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumiem, kooperatīviem vai kooperatīvām sabiedrībām), kas atrodas 300 kilometru attālumā no lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmuma;

7.9. gados jaunais lauksaimnieks ir fiziska vai juridiska persona, kura atbilst Regulas (ES) Nr. 1305/2013 2. panta 1. punkta "n" apakšpunktā minētajai definīcijai (juridiskas personas gadījumā minētos nosacījumus piemēro fiziskai personai – saimniecības īpašniekam vai personai, kurai uzņēmumā pieder ne mazāk kā 51 procents kapitāldaļu un Uzņēmumu reģistrā reģistrētas atsevišķas paraksta tiesības):

7.9.1. projekta iesnieguma iesniegšanas dienā nav vecāka par 40 gadiem;

7.9.2. ir ieguvusi augstāko vai profesionālo vidējo lauksaimniecības izglītību vai apguvusi lauksaimniecības kursus vismaz 160 stundu apjomā vai to iegūs līdz projekta īstenošanai;

7.9.3. sešu mēnešu laikā pēc Lauku atbalsta dienesta lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās pirmo reizi dibina vai, nomainoties paaudzei, pārņem lauku saimniecību vadītāja statusā ar vairāk nekā 51 procentu kapitāldaļu un Uzņēmumu reģistrā reģistrētas atsevišķas paraksta tiesības vai lauku saimniecību nodibinājis ne agrāk kā piecus gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas. Atbalsta pretendents 18 mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu, ir jāatbilst aktīvā lauksaimnieka statusam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (turpmāk – regula Nr. 1307/2013), 9. pantu;

7.10. materiālie aktīvi un nemateriālie aktīvi atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 29. un 30. punkta un 2. panta 47. panta "a" apakšpunkta definīcijai, ja, īstenojot projektu, iegūst šo noteikumu 39. punktā minēto galaproduktu;

7.11. inovācija šo noteikumu izpratnē ir jauna produkta ieviešana ražošanā, kas veicina jaunas tirgus nišas izveidošanos, Latvijā līdz šim neražotu produktu ražošanas uzsākšana, zinātniskās, tehniskās vai citas jomas idejas izstrādes un tehnoloģijas ieviešana ražošanas procesā tirgū pieprasīta konkurētspējīga produkta ražošanai;

7.12. projekta īstenošana nozīmē aktivitātes īstenošanu, ja preču iegādei pretendents izmanto finanšu līzingu līdzekļus;

7.13 kopprojekts ir projekts, kas tiek īstenots ar mērķi veidot savstarpēju sadarbību kopēja projekta īstenošanai, lai sekmētu pilna ražošanas cikla vai pievienotās vērtības radīšanu, sadarbojoties pārstrādes un primārajam ražotājam vai vairākiem primārajiem ražotājiem, kā arī sadarbībai kopīgas tehnikas iegādei, pirmapstrādei, produkcijas iepakojšanai un virzībai tirgū;

7.14. pārceļšana atbilst Regulas Nr. 651/2014 2. panta 61. "a" punktā noteiktajam.

7.15. Tehnikas un iekārtu katalogs ir Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmas elektroniskais rīks, kas tiek pielietots, lai nodrošināt iespēju atbalsta saņēmējiem izmantot vienkāršoto izmaksu standarta likmes tehnikas un iekārtu cenu noteikšanai. Vienkāršota izmaksa ir noteikta pamatojoties uz Zemkopības ministrijas apstiprināto metodiku "Tehnikas un iekārtu vienību izmaksu standarta likmes noteikšana un tās iekļaušana Tehnikas un iekārtu katalogā Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam atbalsta pasākuma M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākuma 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" īstenošanai".

8. Atbalstu par ēkas energoefektivitātes palielināšanu piešķir, ja ēkā enerģija tiek izmantota mikroklimata regulēšanai – apkurei un telpu dzesēšanai.

9. Ekonomiskās darbības rādītājus izvērtē saskaņā ar šajos noteikumos minētajiem ekonomiskās dzīvotspējas kritērijiem, kurus atbalsta pretendents (turpmāk – pretendents) apliecinājis projekta iesniegumā atbilstoši šo noteikumu 20., 21. un 23. punktā minētajām prasībām.

10. Pretendents visu projekta īstenošanas un uzraudzības laiku atbilst šādiem publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem:

10.1. atbilst konkrētā apakšpasākuma mērķim;

10.2. neaizvieto esošos pamatlīdzekļus (atbilstoši šo noteikumu 12. punktam).

11. Šo noteikumu 1. punktā minēto apakšpasākumu īstenošanas vieta ir Latvija.

12. Par pamatlīdzekļu aizvietošanu neuzskata:

12.1. papildu investīcijas esošos pamatlīdzekļos, kas vecāki par 10 gadiem. Papildinot esošos pamatlīdzekļus, kas jaunāki par 10 gadiem, tie jā saglabā vismaz piecus gadus no projekta iesniegšanas vai līdz pamatlīdzekļa nolietojuma 10 gadiem;

12.2. tādu pamatlīdzekļu iegādi, kuru jauda, ražība, celtspēja ir vismaz par 25 procentiem lielāka nekā saimniecībā vai uzņēmumā esošā pamatlīdzekļa ražošanas jauda;

12.3. tāda pamatlīdzekļa iegādi, kurš būtiski maina ražošanas vai tehnoloģiju raksturu;

12.4. jaunbūvi, pārbūvi un būves atjaunošanu, ja būve tiek tehniski uzlabota;

12.5. meliorācijas sistēmu pārbūvi un atjaunošanu, ja meliorācijas sistēma ir vecāka par 15 gadiem vai ja projektā paredzētajos meliorācijas sistēmas atjaunošanas darbos izrokamās grunts apjoms, rēķinot tikai vaļējo meliorācijas sistēmu izbūvē izraktās grunts apjomu (kubikmetros), ir vismaz 30 procentu no atjaunojamās meliorācijas sistēmas izbūvē izraktās grunts apjoma (kubikmetros).

13. Pēc projekta īstenošanas pretendents (izņemot kooperatīvo sabiedrību vai kooperatīvu sadarbības apvienību) sasniedz vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem vai mērķiem:

13.1. salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas palielina:

13.1.1. neto apgrozījumu no lauksaimniecības produktu ražošanas vai pārstrādes fizisko ražošanas apjomu. Fiziskā ražošanas apjoma pieaugums nedrīkst būt sasniegts jau projekta iesniegšanas dienā;

13.1.2. ražošanas efektivitāti (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama);

13.1.3. citus izaugsmes rādītājus, konkurētspēju, produktivitāti (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama);

13.2. atbalsta pretendents veic zaļos ieguldījumus saskaņā ar noteikumu 16.pielikumu:

13.2.1. laukkopībā un dārzkopībā ieviešot tehnoloģiju ar precīzu izpildes kontroli, kas ir diferencēta atkarībā no agrotehnoloģiskajiem un ekoloģiskajiem apstākļiem un ļauj reaģēt uz iepriekš konstatētām un izanalizētām zemes platības nogabalu kvalitatīvajām īpašībām, ja iegādājas sējumu vai stādījumu mēslošanas vai augu aizsardzības tehniku vai iekārtas, tai skaitā bezapvērse augsnes apstrādes tehnoloģiju ieviešanai;

13.2.2. lopkopībā ieviešot precīzās tehnoloģijas barības kvalitātes uzlabošanai, barības devu plānošanai un nodrošināšanai, izmantojot precīzu datu uzskaiti, analīzi un kontroli, informācijas iegūšanu par lauksaimniecības dzīvnieku identificēšanu, produktivitātes un reprodukcijas iespējām;

13.2.3. vides prasībām atbilstošu kūtsmēslu apsaimniekošanu, tai skaitā tiešu organiskā mēslojuma iestrādi;

13.2.4. ieviešot tehnoloģijas alternatīvās enerģijas (atjaunojamo resursu – biokurināmā, hidroenerģijas, saules vai vēja enerģijas) izmantošanai;

13.2.5. energoefektivitātē un enerģijas lietderīgā izmantošanā:

13.2.5.1. būvējot jaunas būves, panāk, lai to enerģijas patēriņš apkurei un telpu dzesēšanai ir vismaz par 20 procentiem mazāks, nekā minēts šo noteikumu 14. pielikumā, un to pierāda ēkas energoaudits vai energoefektivitātes aprēķins, kurā iekļauts jaunbūves enerģijas patēriņš;

13.2.5.2. investējot apgaismojumā, ražošanas līnijās un citās ierīcēs vai iekārtās, kuru darbināšanai tiek patērēta enerģija, lai palielinātu energoefektivitāti vismaz par 20 procentiem salīdzinājumā ar nomainīto iekārtu, ierīci, apgaismojumu vai ražošanas līniju;

13.2.6. uzlabo dzīvnieku labturības apstākļus vai investē lauksaimniecības dzīvnieku novietnes biodrošības pasākumu īstenošanā, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas;

13.2.7. ieguldot tehnoloģijās, lai veiktu vides novērojumus, mazinot riskus lauksaimnieciskai darbībai, īpaši dārzkopībā;

13.2.8. nodrošinot ūdens resursu efektīvu izmantošanu vai barības vielu noteces samazināšanu;

13.2.9. veicot preventīvus ieguldījumus, lai mazinātu putnu un dzīvnieku bojāeju vai postījumu nodarīšanu.

13.3. atbalsta pretendents nodrošina efektīvu vides prasību ievērošanu, lauksaimniecības produktu pārstrādē ieviešot gaisa vai ūdens piesārņojuma samazināšanas tehnoloģiju.

13.4. atbalsta pretendents uzlabo infrastruktūru lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas palielināšanai:

13.4.1. atjaunojot vai pārbūvējot meliorācijas sistēmu;

13.4.2. uzbūvējot vai pārbūvējot ražošanai nepieciešamos laukumus un pievadceļus;

14. Ja pretendents pēc projekta īstenošanas šo noteikumu 13.1. apakšpunktā minētos rādītājus nevar sasniegt nepārvaramas varas dēļ, no tā neatkarīgu vispārēju tirgus izmaiņu vai tādu vispārēju cenu izmaiņu dēļ kā, piemēram, valsts ekonomiskā krīze, pretendents, sniedzot pamatojumu, ir tiesīgs lūgt Lauku atbalsta dienestu:

14.1. pārskatīt plānoto rādītāju palielinājumu, bet ne zemāk par šo noteikumu 13.1. apakšpunktā un 15. punktā noteikto, ja projektā sākotnēji plānotie rādītāji ir augstāki;

14.2. pagarināt projekta uzraudzības periodu plānoto rādītāju sasniegšanai šo noteikumu 13.1. apakšpunktā un 15. punktā minētajā līmenī;

15. Atbalsta pretendents, kura kopējais apgrozījums kopā ar saistītajiem uzņēmumiem un (vai) vienu vienotu uzņēmumu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā pēdējā noslēgtajā gadā ir lielāks nekā 50 000 001 *euro*, papildus šo noteikumu 13. punktā minētajiem mērķiem izpilda vienu no šādiem nosacījumiem:

15.1. projekta īstenošanā ieguldītās investīcijas ir vismaz par 25 procentiem lielākas nekā projekta attiecināmo izmaksu summa;

15.2. pēc projekta īstenošanas atbalsta pretendents, neņemot vērā saistītos uzņēmumus, vismaz par sešiem procentiem palielinās darbavietu skaitu, salīdzinot ar pēdējā noslēgtā gada kopējo darbinieku skaitu.

16. Pēc projekta īstenošanas kooperatīvā sabiedrība vai kooperatīvu sadarbības apvienība, vai jaunā kooperatīvā sabiedrība, salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas palielina vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:

16.1. par 10 procentiem – apgrozījumu ar kooperatīvās sabiedrības biedriem vai par pusi – ieguldīto investīciju apmēru;

16.2. par 10 procentiem – biedru skaitu;

16.3. par 10 procentiem – ražošanas efektivitāti (rādītājiem jābūt pārbaudāmiem un vērtībai audītējām);

16.4. par 10 procentiem – neto apgrozījumu no produktu pārstrādes (vai to palielina vismaz par pusi no ieguldīto investīciju apmēra) vai fizisko ražošanas apjomu, ja kooperatīvā sabiedrība īsteno projektu šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā.

17. Šo noteikumu 13.1. apakšpunktā un 16. punktā minētos saimnieciskās darbības rādītājus pretendents sasniedz trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas un nepazemina tos visā turpmākajā saistību periodā. Jaunajām

kooperatīvām sabiedrībām neto apgrozījums trešajā gadā pēc projekta ieviešanas un turpmāk visu projekta uzraudzības laiku ir vismaz 20 procentu no projekta investīciju apmēra. Ja projektu īsteno gaļas liellopu audzēšanas nozarē vai ierīko ilggadīgos augļkopības kultūru stādījumus, attiecīgo rādītāju sasniedz sestajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas.

18. Šo noteikumu 1.1. un 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā ir tiesīgi īstenot vienu kopīgu projektu (turpmāk – kopprojekts), ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

18.1. kopprojekta dalībnieki noslēdz attiecīgu līgumu, kurā paredz atbildību sadalījumu, paredz izmaksu sadali, norēķinu kārtību starp kopprojekta dalībniekiem un saistības, kas izriet no projekta īstenošanas apliecina atbalsta pretendenta tiesības pārstāvēt kopprojektā iesaistītās personas iesniegt projekta iesniegumu, īstenot projektu un saņemt atbalstu. Kopprojekta līgumu iesniedz un atbalstu saņem viens no kopprojekta dalībniekiem. Kopprojektā starp dalībniekiem nav laulāto attiecības vai pirmās pakāpes radniecība. Ja vairāki maksājumi tad caur darījuma kontu;

18.2. kopprojekta dalībnieki apliecina savu ekonomisko dzīvotspēju;

18.3. šo noteikumu 13. punktā minētos rādītājus un attiecīgus mērķus sasniedz katrs kopprojekta dalībnieks atsevišķi;

18.4. kopprojekta dalībnieki atbilst normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā 2021. – 2022. gadā;

18.5. kopprojekta dalībnieki piecus gadus pēc pēdējā maksājuma atbalsta saņēmējam ievēros prasības normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai, kā arī saistības, ko tie uzņēmušies uzraudzības periodā.

19. Šo noteikumu 13. punktā minētos investīciju projekta rezultatīvos rādītājus un attiecīgus mērķus pretendents norāda projekta iesniegumā.

20. Projekta iesniegumam (izņemot projekta iesniegumu šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajam atbalstam), kura kopējā attiecināmo izmaksu summa ir mazāka par 70 000 *euro*, Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā aizpilda finanšu informāciju ar pierādījumu apkopojumu par pretendenta ekonomisko dzīvotspēju, ražošanas apjomu un izmaksām, pamato nepieciešamos ieguldījumus un saistību ar sasniedzamiem rādītājiem. Ekonomisko dzīvotspēju apliecina pozitīva naudas plūsma projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas. Naudas plūsmā naudas atlikums katra gada beigās ir pozitīvs.

21. Projekta iesniegumam (izņemot projekta iesniegumu šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajam atbalstam), kura kopējā attiecināmo izmaksu summa ir no 70 000 līdz 700 000 *euro*, pievieno:

21.1. elektroniskajā pieteikšanās sistēmā aizpilda finanšu informāciju, kas ietver ražošanas apjomu un ieņēmumu/izdevumu kopsavilkumu, bilanci par pēdējo noslēgto gadu, Ieņēmumu/izdevumu kopsavilkuma atlikums katra gada beigās ir pozitīvs, pamato nepieciešamos ieguldījumus un saistību ar sasniedzamiem rādītājiem;

21.2. pretendents atbilst vismaz diviem no šādiem ekonomiskās dzīvotspējas rādītājiem pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas:

21.2.1. pašu kapitāla attiecība pret aktīvu kopsummu ir 0,20 vai lielāka;

21.2.2. apgrozāmo līdzekļu attiecība pret īstermiņa kreditoriem ir 1,00 vai lielāka (no īstermiņa kreditoriem svītro nākamo periodu ieņēmumu daļā ietverto īstermiņa valsts un Eiropas Savienības finansiālo atbalstu);

21.2.3. saskaitot tīro peļņu un nolietojumu, kas reizināts ar 50 procentiem, summa ir vismaz nulle.

22. Šo noteikumu 36.2. apakšpunktā minēto pretendentu ekonomisko dzīvotspēju nosaka saskaņā ar šo noteikumu 20. punktā minētajiem kritērijiem, ja projekta iesnieguma attiecināmo izmaksu summa ir lielāka par 70 000 *euro*.

23. Projekta iesniegumam (izņemot projekta iesniegumu šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajam atbalstam), kura kopējā attiecināmo izmaksu summa ir lielāka par 700 000 *euro*:

23.1. elektroniskajā pieteikšanās sistēmā aizpilda informāciju par ražošanas apjomu, ieņēmumu/izdevumu kopsavilkumu. Ieņēmumu/izdevumu kopsavilkuma atlikums katra gada beigās ir pozitīvs

23.2. elektroniskajā pieteikšanās sistēmā pievieno biznesa plānu, kurā ietver informāciju par:

23.2.1. uzņēmuma pašreizējo darbību un mērķiem;

23.2.2. tirgus un konkurentu aprakstu;

23.2.3. pamato nepieciešamos ieguldījumus un saistību ar sasniedzamiem rādītājiem;

23.2.4. produkta ražošanas tehnoloģisko procesu aprakstu;

23.2.5. sadarbības partneru apraksts;

23.2.6. galvenos riskus un plānotos pasākumus risku novēršanai;

23.3. pretendents atbilst vismaz diviem no šo noteikumu 20.2.punktā minētajiem ekonomiskās dzīvotspējas rādītājiem pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas.

24. Ja, sarindojot projektu iesniegumus, to atlasē punktu skaits ir vienāds:

24.1. atbilstoši šo noteikumu 1., 2., 3. un 4. pielikumā minētajiem projektu atlases kritērijiem priekšroka saņemt publisko finansējumu ir pretendents, kuram ir izmaksāts mazāks publiskais finansējums. Ja ir vienāds gan punktu skaits, gan izmaksātā publiskā finansējuma apmērs, priekšroka saņemt publisko finansējumu ir:

24.1.1. šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā – atbalsta pretendents, kuram projekta īstenošanai paredzētas mazākas attiecināmās izmaksas;

24.1.2. šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā – atbalsta pretendents, kuram ir lielāks koeficients kritēriju grupā par iemaksātajām sociālā nodokļa iemaksām;

24.2. atbilstoši šo noteikumu 5. pielikumā minētajiem projektu atlases kritērijiem priekšroka saņemt publisko finansējumu ir pretendents, kam ir mazāks koeficients. Koeficientu aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$K = \frac{F}{G}, \text{ kur}$$

K – koeficients, kas raksturo publiskā finansējuma apmēru uz vienu lauksaimniecības vai mežsaimniecības infrastruktūras būvējamās, pārbūvējamās vai atjaunojamās meliorācijas sistēmas metru (*euro/m*) vai ražošanas objekta pievedceļa metru (*EUR/m*), vai ražošanas objekta laukuma kvadrātmētru (*EUR/m²*);

F – atbalsta apmērs (*euro*);

G – lauksaimniecības infrastruktūras būvējamās, pārbūvējamās vai atjaunojamās meliorācijas sistēmas garums (m) vai ražošanas objekta pievedceļa garums (m), vai ražošanas objekta laukuma platība (m²).

25. Šajos noteikumos attiecināmajām izmaksām piešķirto atbalstu var apvienot ar citu atbalstu, nepārsniedzot Regulas Nr. 1305/2013 II pielikumā noteikto atbalsta intensitāti.

26. Šo noteikumu 29.1 un 35.1. apakšpunktā minēto aktivitāšu īstenošanu pretendents uzsāk ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā, bet šo noteikumu 29.2., 35.2. apakšpunktā un 45. punktā minēto aktivitāšu īstenošanu – ne vēlāk kā deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Ja projektu šo noteikumu 29.1. un 35.1. apakšpunktā minētajos apakšpasākumos īsteno kopā ar šo noteikumu 29.2., 35.2. apakšpunktā un 45. punktā minētajiem apakšpasākumiem, projektu sāk īstenot deviņu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Šī prasība neattiecas uz valsts nozīmes meliorācijas sistēmu tiesisko valdītāju.

27. Valsts nozīmes meliorācijas sistēmu tiesiskais valdītājs šo noteikumu 45. punktā minēto apakšpasākumu sāk īstenot 12 mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

28. Šo noteikumu 26. punktā minēto nosacījumu uzskata par izpildītu, ja:

28.1. pretendents Lauku atbalsta dienestā ir iesniedzis papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi. Dokumentāciju neiesniedz, ja tā ir pieejama Būvniecības informācijas sistēmā;

28.2. pretendents ir iegādājies vismaz vienu no projektā paredzētajiem pamatlīdzekļiem, kura vērtība veido vismaz 10 procentu no paredzētās pamatlīdzekļu iegādes summas;

28.3. citos gadījumos pretendents ir noslēdzis līgumu un samaksājis avansu vismaz 20 procentu apmērā no paredzētās iegādes summas;

28.4. ir pieņemts kredītiestādes lēmums par finansējuma piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiek izmantots kredīts.

2.2. Atbalsta saņemšanas nosacījumi apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"

29. Šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā atbalsta šādas aktivitātes:

29.1. investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, tās aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzēts nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, un ar to saistītai iepakošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādu iegādei, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegādei, uzstādīšanai un stādījumu ierīkošanai;

29.2. nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, ar to saistītai iepakošanai un pirmapstrādei paredzētu:

29.2.1. jaunu būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām;

29.2.2. būvju ierīkošanai (būvdarbi inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē);

29.2.3. būvju novietošanai (būvdarbi iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem);

29.2.4. būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas (piemēram, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, telpu pārveidošana un pielāgošana ražošanas vajadzībām, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju). Pēc projekta īstenošanas būves atjaunošanas izmaksas iekļauj pamatlīdzekļa vērtībā (kapitalizē);

29.2.5. laukumu būvniecībai vai pārbūvei pie ražošanas objektiem (izņemot ražošanas objektus, kuros ražo enerģiju no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus);

30. Apakšpasākumā pretendents ir:

30.1. lauku saimniecība, kuras kopējais neto apgrozījums no lauksaimniecības nozares pēdējā noslēgtajā gadā pirms lauku saimniecība piesākas atbalsta saņemšanai ir vismaz 4 000 *euro*;

30.2. kooperatīvā sabiedrība, kas visā saistību periodā (no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas līdz uzraudzības perioda beigām) atbilst normatīvajos aktos par kooperatīvo sabiedrību atbilstību noteiktajiem kritērijiem, vai kooperatīvu sadarbības apvienība, vai jaunā kooperatīvā sabiedrība;

30.3. valsts zinātniskā institūcija, kas atbilst Regulas Nr. 1305/2013 17. panta 2. punkta nosacījumiem.

31. Augļu un dārzeņu nozarē atbalstu nepiešķir par izmaksām, kas attiecināmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2013. gada 17. decembra Regulu Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007.

32. Investīcijām atbalstu piešķir, ja pretendents dzīvnieku novietnē izpilda nosacījumus, kas noteikti normatīvajos aktos par īpašajām prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs. Šo prasību nepiemēro gados jaunam lauksaimniekam, kas saimniecību dibinājis ne agrāk kā 24 mēnešus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas.

33. Maksimālais atbalsts (pret saimniecības apgrozījumu) vienai saimniecībai, izņemot ja saimniecība ietverta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā, tiek piešķirts, ja saimniecība vienā vai vairākos projektos veic zaļos ieguldījumus atbilstoši šo noteikumu 16.pielikumam vismaz šādā apmērā:

33.1. saimniecībām, kuru kopējais apgrozījums ir 4 000 – 70 000 *euro* vides investīciju minimālais sliekšnis ir 10% no saimniecības maksimālo attiecināmo izmaksu apmēra;

33.2. saimniecībām, kuru kopējais apgrozījums ir 70 001 – 350 000 *euro* vides investīciju minimālais sliekšnis ir 30% no saimniecības maksimālo attiecināmo izmaksu apmēra;

33.3. saimniecībām, kuru kopējais apgrozījums ir virs 350 000 *euro* vides investīciju minimālais sliekšnis ir 50% no saimniecības maksimālo attiecināmo izmaksu apmēra.

34. Lauku saimniecībām putnkopības un cūkkopības nozares finansējuma ietvaros piešķir atbalstu ieguldījumiem, kas uzlabo dzīvnieku labturības apstākļus vai nodrošina lauksaimniecības dzīvnieku novietnes biodrošības pasākumu īstenošanu, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas, sniedz ieguldījumu SEG vai amonjaka emisiju mazināšanā, un kas saistīti ar jaunu būvju būvniecību un esošo būvju pārbūvi, novietošanu, ierīkošanu, atjaunošanu. Atbalstu citiem putnkopības, cūkkopības nozares lauku saimniecību projektiem nodrošina šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā kopējā finansējuma ietvaros.

2.3. Atbalsta saņemšanas nosacījumi apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"

35. Šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā atbalsta šādas aktivitātes:

35.1. investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzēts lauksaimniecības produktu pārstrādei, un ar to saistītai iepakošanai un pirmapstrādei;

35.2. pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, – lauksaimniecības produktu pārstrādei, ar to saistītai iepakošanai un pirmapstrādei paredzētu:

35.2.1. jaunu būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei;

35.2.2. būvju ierīkošanai (būvdarbi inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē);

35.2.3. būvju novietošanai (būvdarbi iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem);

35.2.4. būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas (piemēram, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, telpu pārveidošana un pielāgošana ražošanas vajadzībām, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju). Pēc projekta īstenošanas būves atjaunošanas izmaksas iekļauj pamatlīdzekļa vērtībā (kapitalizē).

36. Apakšpasākumā pretendents ir:

36.1. juridiska persona (tai skaitā kooperatīvā sabiedrība, jauna kooperatīvā sabiedrība, vai kooperatīvu sadarbības apvienība), kas lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumā nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (turpmāk – pārstrādes uzņēmums);

36.2. juridiska persona, kas ražo primāro lauksaimniecības produkciju un plāno uzsākt lauksaimniecības produktu pārstrādi, pārstrādājot vismaz 70 % no

saražotās primāro lauksaimniecības produktu apjoma, ja ir pierādīta projekta dzīvotspēja (atbilstoši šo noteikumu 20., 21. un 23. punktā minētajām prasībām) (turpmāk – jauns pārstrādes uzņēmums);

36.3. juridiska persona, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi mājās apstākļos (turpmāk – ražotājs mājās apstākļos).

37. Projekta īstenošanā izmantotās pamatizejvielas ir lauksaimniecības produkti. Projekta īstenošanā iegūtais gala produkts ir:

37.1. produkts, kas iekļauts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā;

37.2. produkts, kas nav iekļauts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, bet atbilst šādiem Eiropas Savienības kombinētās nomenklatūras kodam: 04031051–04031099, 04039071–04039099, 04052010–04052030, 1518, 1704, 1805, 1806, 1901–1905, 20041091, 20052010, 2103, 2104, 2105, 2106, 2202 (tikai dabīgi raudzēts kvass ar alkohola saturu līdz 0,5 tilp. %), 2203, 3501, 3502.

38. Atbalstu projektā, kurā paredzamais gala produkts ir minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, var apvienot ar citu atbalstu, nepārsniedzot Padomes Regulas Nr. 1305/2013 pielikumā noteikto atbalsta intensitāti.

39. Ja projektā paredzamais gala produkts nav minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā:

39.1. atbalstu sniedz saskaņā ar Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulu (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 26. jūnijs, Nr. L 187), atbilstoši regulas 5. panta 2. punkta "a" apakšpunktam;

39.2. par sīkajiem (mikro), mazajiem un vidējiem komersantiem uzskata komersantus, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. pielikumā noteiktajai definīcijai;

39.3. par lielajiem komersantiem uzskata komersantus, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 24. punktā noteiktajai definīcijai;

39.4. par saistītajām personām uzskata personas, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. pielikumā noteiktajai saistīto komersantu definīcijai un normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā;

39.5. piemēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 13. punkta prasības, ja atbalsta projekts uzskatāms par vienotu investīciju projektu atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 13. punktam;

39.6. šo noteikumu ietvaros piešķirto finansējumu var apvienot ar citu valsts atbalstu par tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja šādas apvienošanas rezultātā netiek pārsniegta lielākā finansējuma intensitāte vai maksimālais publiskā finansējuma apjoms saskaņā ar šiem noteikumiem vai Komisijas Regulu Nr. 651/2014, vai Eiropas Komisijas lēmumu;

39.7. atbalstu, kurš piešķirts šo noteikumu ietvaros, var apvienot ar citu valsts atbalstu, kura attiecināmās izmaksas nav nosakāmas, nepārsniedzot attiecīgo augstāko kopējā finansējuma robežvērtību, kas noteikta Komisijas Regulā Nr. 651/2014, citā Komisijas pieņemtā grupu atbrīvojuma regulā, *de minimis* regulā vai EK lēmumā;

39.8. projekta iesniedzējs, kas darbojas gan Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "a", "b" vai "c" apakšpunktā vai 13. panta "a" vai "b" apakšpunktā minētajās nozarēs, gan citās nozarēs, uz kurām attiecas Komisijas regulas Nr. 651/2014 darbības jomas, nodala atbalstāmās darbības vai finanšu plūsmas no citu darbības nozaru finanšu plūsmas, tādējādi nodrošinot, ka darbības izslēgtajās nozarēs negūst labumu no atbalsta, kas piešķirts saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014;

39.9. atbalstu nepiešķir Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 4. punkta "a" apakšpunktā un 14. panta 16. punktā minētajos gadījumos;

39.10. atbalstu nepiešķir, ja Lauku atbalsta dienests projekta iesnieguma apstiprināšanas brīdī konstatējis kādu no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 18. punktam un normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā;

39.11. atbalstu piešķirt Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā minētajos gadījumos;

39.12. piešķirot atbalstu būtisku pārmaiņu ieviešanai ražošanas procesā, ievēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 7. punkta prasības;

39.13. par atbalsta piešķiršanas dienu uzskatāma diena, kad Lauku atbalsta dienests pieņēmis lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu;

39.14. Lauku atbalsta dienests saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 9. panta 1. un 4. punktu un 12. panta 1. punktu nodrošina informācijas publicēšanu un pieejamību;

39.15. saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 23. punktu par projekta īstenošanas uzsākšanu uzskatāms ar ieguldījumu saistītu būvdarbu sākums vai pirmā juridiski saistošā apņemšanās pasūtīt aprīkojumu, vai citas saistības, kas padara ieguldījumu neatgriezenisku, – atkarībā no tā, kas notiek pirmais. Tādi sagatavošanās darbi kā atļauju saņemšana vai priekšizpētes veikšana netiek uzskatīti par darbu sākumu. Ja projekta īstenošana ir uzsākta pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, projekta iesniegums ir noraidāms;

39.16. maksimālā atbalsta intensitāte mazajiem un vidējiem komersantiem nepārsniedz 50 procentus, bet lielajiem komersantiem – 30 procentus;

39.17. preču iegādei izmantojot finanšu līzingu līdzekļus, ievēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 6. punkta "b" apakšpunkta nosacījumus, un noslēgtajā finanšu līzuma līgumā atbalsta saņēmējs paredz pēc minētā līguma termiņa beigām izpirkt projekta ietvaros iegādātos aktīvus;

39.18. lēmumu par atbalstu, ko piešķir saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. pantu, pieņem līdz Komisijas regulas Nr. 651/2014 59. pantā noteiktā piemērošanas termiņa beigām.

40. Iegūstot šo noteikumu 37.2. apakšpunktā minēto gala produktu, atbalsta saņēmējs nodrošina, ka finansiālais ieguldījums ir vismaz 25 procenti no attiecināmajām izmaksām, izmantojot pašu līdzekļus vai ārējo finansējumu, par kuru nav saņemts publiskais atbalsts.

41. Ja projekts tiek īstenots valsts pilsētās, pretendents pirms projekta iesniegšanas ir noslēdzis sadarbības līgumu par vietējās izcelsmes pamatizejvielas iepirkšanu vai iepriekšējā pārskata gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ir iepircis vietējo pamatizejvielu, kas no kopējās komersanta iepirktais pamatizejvielas apjoma ir vismaz:

41.1. 40 procenti (gaļa) gaļas pārstrādes sektorā;

41.2. 30 procenti (augļi, dārzeņi un kartupeļi) augļu un dārzeņu pārstrādes sektorā;

41.3. 50 procenti (milti) maizes, miltu konditorejas, sausiņu un cepumu ražotājiem;

41.4. 70 procenti pārējos sektoros.

42. Šo noteikumu 41. punktā minētajos sektoros vietējās pamatizejvielas apjomu pretendents palielina vismaz par 10 procentiem trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas (izņemot gadījumu, ja vietējo pamatizejvielu īpatsvars jau pārsniedz 70 procentus) un nesamazina to visā turpmākajā saistību periodā.

43. Atbalstu nepiešķir alkoholisko dzērienu ražošanai (izņemot tādu dabiski raudzētu dzērienu ražošanu, kuros alkohola saturs nepārsniedz divpadsmit procentus, ja projektu īsteno teritorijā ārpus valsts pilsētām).

44. Atbalstu nepiešķir ražotājiem, kas ražo mājas apstākļos un kuru kopējais apgrozījums ir lielāks par 200 000 *euro*.

2.4. Atbalsta saņemšanas nosacījumi apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"

45. šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, atbalsta šādas aktivitātes:

45.1. valsts nozīmes, pašvaldību un pašvaldību nozīmes koplietošanas, koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūvei un atjaunošanai, tai skaitā pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošu brauktuvju klātņu pārbūvei vai atjaunošanai (bez seguma);

45.2. lauksaimniecības infrastruktūras attīstībai:

45.2.1. laukumu būvniecībai vai pārbūvei pie ražošanas objektiem (izņemot ražošanas objektus, kuros ražo enerģiju no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus);

45.2.2. ražošanas objektu (izņemot ražošanas objektus, kuros ražo enerģiju no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus) pievedceļu būvniecībai un pārbūvei (bez cietā seguma), tai skaitā dzelzceļa pievedceļu būvniecībai un pārbūvei;

45.3. šo noteikumu 45.1. un 45.2. apakšpunktā minēto ceļu izveidošanai ar betona plāksņu klājumu lauksaimniecībā izmantojamu augsto sūnu purvā vai izstrādātā kūdras purvā.

46. Apakšpasākumā pretendents ir:

46.1. šo noteikumu 45.1. apakšpunktā minētās aktivitātes īstenošanai:

46.1.1. pašvaldība (arī pašvaldības kapitālsabiedrība), kas veiks pašvaldības īpašumā esošu meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju pārbūvi vai atjaunošanu lauksaimniecības vai meža zemē un pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūvi vai atjaunošanu lauksaimniecības vai meža zemē;

46.1.2. valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājs vai tiesiskais valdītājs, kas plāno īstenot projektu lauksaimniecības vai meža zemē;

46.2. šo noteikumu 45.2. apakšpunktā minētās aktivitātes īstenošanai – kooperatīvā sabiedrība, kooperatīvu sadarbības apvienība, jauna kooperatīvā sabiedrība.

47. Pretendenta īpašumā, nomā vai tiesiskajā valdījumā ir:

47.1. meliorācijas kadastrā reģistrēta pārbūvējama vai atjaunojama meliorācijas sistēma;

47.2. zeme, uz kuras plānots attīstīt lauksaimniecības infrastruktūru, – ja tiek īstenota šo noteikumu 45.2. apakšpunktā minētā aktivitāte;

47.3. zeme, uz kuras plānota meliorācijas sistēmas pārbūve vai atjaunošana.

48. Šo noteikumu 47. punktā minētajā nomas gadījumā nomas līgums paredz meliorācijas sistēmas pārbūvi, atjaunošanu vai lauksaimniecības infrastruktūras attīstību.

49. Atbalstu meliorācijas sistēmas atjaunošanai un pārbūvei piešķir, ja tā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

49.1. būvdarbi meliorācijas sistēmā veikti pirms vairāk nekā 15 gadiem no projekta iesniegšanas dienas;

49.2. projektā paredzētajos meliorācijas sistēmas atjaunošanas darbos izrokamās grunts apjoms, rēķinot tikai vaļējo meliorācijas sistēmu izbūvē izraktās grunts apjomu, ir vismaz 30 procenti no atjaunojamās meliorācijas sistēmas izbūvē izraktās grunts apjoma (kubikmetros).

50. Normatīvajos aktos par riska ūdensobjektiem noteiktajos riska ūdensobjektu sateces baseinos atbalstu par meliorācijas sistēmu pārbūvi un atjaunošanu saņem tikai par videi draudzīgu meliorācijas sistēmu izveidi saskaņā ar šo noteikumu 12. pielikumu.

51. Atbalstu nepiešķir meliorācijas sistēmas pārbūvei vai atjaunošanai:

51.1. *Natura 2000* teritorijās, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju stingrā režīmā, dabas lieguma un dabas parka režīma zonās (izņemot, ja meliorācijas sistēmu pārbūvi vai atjaunošanu paredz *Natura 2000* teritorijas vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāns) un mikroliegumos vai bioloģiski vērtīgajos zālajos;

51.2. dabiskās ūdenstecēs.

3. Publiskā finansējuma veids un apmērs

52. Maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru plānošanas periodā 2021.-2027.gadam (6. pielikums) un atbalsta intensitāti (7. pielikums) saskaņā ar Regulas Nr. 1305/2013 17. panta 3. punktu nosaka katram pretendētājam (kopprojekta īstenošanas gadījumā – katram kopprojekta dalībniekam) un katra apakšpasākuma aktivitāšu izmaksām atsevišķi.

53. Ja atbalsta pretendents 2021.–2022. gada pārejas periodā nerasniedz šo noteikumu 33.punktā minēto zaļo investīciju procentuālo apjomu, maksimālais atbalsta apmērs pret saimniecības apgrozījumu netiek piešķirts.

54. Attiecināmo izmaksu apmērs attiecībā uz būvniecību vai būvniecību un pamatlīdzekļu iegādi nepārsniedz atbalsta pretendenta ieņēmumus no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes pēdējos divos noslēgtajos gados, izvēloties noslēgto gadu ar augstāko ieņēmumu rādītāju, vai, ja saimniecība dibināta pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas, nepārsniedz pēdējā noslēgtā gada ieņēmumus no lauksaimniecības produktu ražošanas vairāk par trīs reizēm.

4. Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas

4.1. Visiem apakšpasākumiem kopīgās attiecināmās un neattiecināmās izmaksas

55. Šo noteikumu 1. punktā minētajos apakšpasākumos attiecināmas ir projekta pieteikuma sagatavošanas izmaksas un vispārējās izmaksas (tai skaitā arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, izdevumi par uzmērīšanas darbiem pirms iekļaušanas meliorācijas kadastrā, ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumi, juridiskie pakalpojumi un tehniski ekonomiskie pamatojumi, patentu un licenču saņemšanas, kā arī energoefektivitātes audita sagatavošanas izmaksas), kuras ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu, piemērojot Zemkopības ministrijas apstiprināto vienotās likmes aprēķina metodiku. Zemkopības ministrijas apstiprināto vienotās likmes aprēķina metodiku nepiemēro, ja atbalsta pretendents ir Publisko iepirkumu likuma 1. panta 19. punktā minētais pasūtītājs.

56. Šo noteikumu 55. punktā minētās patentu un licenču saņemšanas izmaksas ir attiecināmas, ja tās atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 8. punkta nosacījumiem. Pārējās 55. punktā minētās vispārējās izmaksas šo noteikumu 39.2. apakšpunktā minētajiem pretendentiem ir attiecināmas, ja tās atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 18. pantā ietvertajiem nosacījumiem, savukārt 39.3. apakšpunktā minētajiem pretendentiem tās nav attiecināmas.

57. Šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minēto pretendentu iesniegtajiem projektiem attiecināmas ir vispārējās izmaksas (tai skaitā uzmērīšanas darbi pirms iekļaušanas meliorācijas kadastrā, būvprojektēšanas, ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumi, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi), kuras tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu un nepārsniedz 15 procentus no šo noteikumu 73. punktā minētajām attiecināmajām izmaksām.

58. Šo noteikumu 66.1. un 70.1. apakšpunktā minētajās izmaksās iekļauj arī vienreizējās izmaksas, kas saistītas ar iekārtu uzstādīšanu, lai nodrošinātu to atbilstošu darbību.

59. Ja pretendents neparedz publisko finansējumu iekārtu uzstādīšanai, tās uzstāda un nodod ekspluatācijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par iekārtu uzstādīšanas un lietošanas kārtību. Publisko finansējumu par minētajām iekārtām saņem tikai pēc to nodošanas ekspluatācijā un apliecināto dokumentu iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā.

60. Maksimālo attiecināmo izmaksu publiskā finansējuma aprēķinā ietver visas ar objekta būvniecību saistītās izmaksas (tai skaitā iekšējo un ārējo ūdensvadu, iekšējās un ārējās kanalizācijas, iekšējās un ārējās elektroapgādes, ventilācijas un apkures sistēmas izmaksas, kā arī šo noteikumu 63. punktā minētās izmaksas). Būvju tehniskajā projektā vai tehnoloģiskajā daļā norādīto stacionāro iekārtu un to aprīkojuma iegādes izmaksas neattiecinā uz šo noteikumu 9. pielikumā minētajām izmaksām.

61. Ja projektā paredzētās jaunās būvniecības, pārbūves vai atjaunošanas izmaksas konkrētajam būves tipam pārsniedz noteiktās maksimālās attiecināmās izmaksas un tās ir nepieciešamas projekta mērķu sasniegšanai, projekta iesniegumu nenoraida, ja pretendents pilnībā sedz izmaksu starpību.

62. Attiecināmas ir tikai tās būvprojekta tāmes pozīcijas un būvmateriāli, kas ir tiešā veidā saistīti ar attiecīgā pasākuma mērķa sasniegšanu.

63. Par attiecināmajām izmaksām uzskata šādas tieši ar ražošanu nesaistītas izmaksas, ja telpu platība (m^2) vai apjoms (m^3) nepārsniedz 10 procentus no projektā paredzētās būves kopējās platības (m^2) vai apjoma (m^3):

63.1. jaunu administratīvo telpu būvniecība vai esošo telpu pārbūve;

63.2. palīgtelpu ierīkošana, ja projekta iesniegumā ir izskaidrota to funkcionālā izmantošana;

63.3. personāla atpūtas telpu un citu telpu ierīkošana.

64. Pasākumā ir noteiktas šādas neattiecināmās izmaksas:

64.1. procentu maksājumi, maksa par naudas pārskaitījumiem, valūtas maiņas komisijas maksājumi un valūtas kursa svārstību dēļ radušies zaudējumi;

64.2. naudas sodi, līgumsodi un tiesas prāvu izmaksas;

64.3. tādu apakšlīgumu slēgšana, kuri mākslīgi un nepamatoti palielina projekta izmaksas un kuros samaksa ir noteikta procentos no kopējām projekta izmaksām;

64.4. izmaksas, kas saistītas ar jebkuru piegādi, pakalpojumu vai darbu, par kuru nav veikta atbilstoša iepirkuma procedūra saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu;

64.5. esošo būvju uzturēšanas izmaksas;

64.6. tehniskās apkopes, rezerves daļu un ekspluatācijas izdevumi;

64.7. atlīdzība personālam;

64.8. nodokļi un nodevas (izņemot pievienotās vērtības nodokli, ja tas nav atgūstams no valsts budžeta);

64.9. izmaksas par vispārējas nozīmes transportlīdzekļiem (izņemot šo noteikumu 66.1.19. un 66.1.20. apakšpunktā minētos transportlīdzekļus);

64.10. izmaksas, kas radušās pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (izņemot šo noteikumu 55. un 57. punktā minētās izmaksas);

64.11. citas izmaksas, kas nav attiecināmas saskaņā ar Regulu Nr. 1305/2013;

64.12. pamatlīdzekļu izmaksas tādu izejvielu ražošanai vai transportēšanai, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas un rakšanas tehnikas (ekskavatoru) un celmu frēzes iegādes izmaksas.

65. Izmaksas, kas pēc Lauku atbalsta dienesta novērtējuma pārsniedz vidējās izmaksas, kā arī aktivitāšu īstenošanas un mērķu sasniegšanas laika grafika noteiktajā termiņā nepabeigto darbu izmaksas uzskata par neattiecināmajām izmaksām.

4.2. Attiecināmās izmaksas apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"

66. Apakšpasākumā ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas:

66.1. šādu jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (arī datoru programmatūras) iegādes izmaksas:

66.1.1. lauksaimniecībā izmantojamie traktori;

66.1.2. augsnes apstrādes tehnika un iekārtas, arī akmeņu novākšanas tehnika un iekārtas;

66.1.3. sēšanas un stādīšanas tehnika un iekārtas;

66.1.4. lauksaimniecības kultūraugu ražas novākšanas tehnika un iekārtas, arī lopbarības sagatavošanas un novākšanas tehnika un iekārtas;

66.1.5. sējumu, stādījumu kopšanas tehnika un iekārtas, arī mēslošanas un augu aizsardzības tehnika un iekārtas;

66.1.6. kravu celšanas, kraušanas un transportēšanas tehnika un iekārtas;

66.1.7. lauksaimniecības produktu pirmapstrādes un uzglabāšanas tehnika un iekārtas, arī aukstuma tehnika un iekārtas, uzglabāšanas un saldēšanas kameras;

66.1.8. sēklas un stādāmā materiāla apstrādes tehnika un iekārtas;

66.1.9. datorizētā ražošanas procesa vadības un kontroles tehnika un iekārtas (arī programmnodrošinājums), mobilie un stacionārie sviri;

66.1.10. tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas dzīvnieku turēšanai novietnē vai ganībās (dzirdināšanas, barošanas, dzīvnieku fiksēšanas un kopšanas tehnika un iekārtas);

66.1.11. fermu mehanizācijas tehnika un iekārtas, arī kūtsmēslu krātuvju mehanizācijas iekārtas un tehnika;

66.1.12. piena slaukšanas un dzesēšanas tehnika un iekārtas;

66.1.13. laboratorijas un kvalitātes kontroles tehnika un iekārtas;

66.1.14. lauksaimniecības tehniko apkopju un remonta staciju tehnika un iekārtas, tostarp mazgāšanas un dezinfekcijas tehnika un iekārtas;

66.1.15. apkures un vēdināšanas tehnika un iekārtas (izņemot iekārtas, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas ar mērķi gūt ieņēmumus);

66.1.16. ūdensapgādes un kanalizācijas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un tehnika;

66.1.17. laistīšanas tehnika un iekārtas;

66.1.18. siltumnīcu tehnika un iekārtas;

66.1.19. specializētie transportlīdzekļi, kuri konstruktīvi un rūpnieciski ražoti speciālas nozīmes kravu pārvadāšanai vai specifisku darbu veikšanai un uz kuriem ir uzstādītas specifisko funkciju veikšanai paredzētās iekārtas, kā arī iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai;

66.1.20. transporta puspiekabes šo noteikumu 30.1. apakšpunktā minētajiem pretendentiem un kravas automašīnas, piekabes un puspiekabes, ja tās iegādājas kooperatīvā sabiedrība, kooperatīvu sadarbības apvienība vai jaunā kooperatīvā sabiedrība. Šo noteikumu 30.1. apakšpunktā minētajiem pretendentiem transporta puspiekabju iegādes izmaksas ir attiecināmas, ja atbalsta pretendents ir sertificēts iekšzemes kravu pašpārvadājumiem un tā īpašumā vai lietošanā ir puspiekabes vilkšanai atbilstošs mehāniskais transportlīdzeklis;

66.1.21. drenu skalotājs, grāvju pļaujmašīna un cita tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai, tai skaitā atjaunojamo energoresursu ražošanas iekārtas (izņemot iekārtas, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas);

66.1.22. ilggadīgo auglīkopības kultūru stādi (izņemot zemenes), stādījumu balstu sistēmas, žogi, žogu balsti, kā arī izmaksas par to uzstādīšanu un stādījumu ierīkošanu, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu;

66.2. nepārsniedzot šo noteikumu 9. pielikumā minētās izmaksas, – jaunas būvniecības un pārbūves izmaksas, tai skaitā par apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanu, apsardzes signalizāciju, videonovērošanas sistēmām un to ierīkošanu, teritorijas labiekārtošanu (teritorijas asfaltēšanu vai cita klājuma ieklāšanu, žoga izbūvi, zāliena un ārējā apgaismojuma ierīkošanu), laukumu, pievadceļu būvniecību, elektrības pieslēgumu, dziļurbuma ierīkošanu, kā arī ūdens rezervuāra ierīkošanu, lai nodrošinātu lopkopības saimniecības darbību, laistīšanu auglīkopībā, dārzenkopībā un dekoratīvo augu nozarē, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu;

66.3. nepārsniedzot šo noteikumu 9. pielikumā minētās izmaksas, – būvmateriālu iegādes izmaksas, pamatojoties uz būvprojektu ar būvatļaujā veiktu atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, kas iesniegts kopā ar projekta iesniegumu vai pretendenta sastādītu tāmi, ja būvvalde pretendents izsniegusi paskaidrojuma rakstu/apliecinājuma karti.

67. Atbalstu par šo noteikumu 66.1.1. apakšpunktā minētajām attiecināmajām izmaksām piešķir, ja projekta iesniegumā paredzēto lauksaimniecībā izmantojamo traktoru nominālā jauda nepārsniedz saimniecībā esošo traktoru kopējo nominālo jaudu, ko aprēķina, summējot nominālās jaudas (zirgspēkos) attiecību – 1,2 zirgspēki pret vienu lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru, ko pretendents

deklarējis vienotā platību maksājuma saņemšanai, un 1,2 zirgspēki pret vienu liellopu vienību, bet attiecībā uz kartupeļu, dārzeņu, augļu koku un ogulāju platībām – 10 zirgspēku pret vienu hektāru vienotajam platību maksājumam deklarētās pretendenta attiecīgās platības. Aprēķinos ņem vērā arī tādas meža vai purva zemes platības, kurās kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī segtās platības. Nosakot liellopu vienības, izmanto Lauksaimniecības datu centra informāciju par pretendenta īpašumā esošajiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Attiecībā uz traktoriem izmanto Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras informāciju par pretendenta īpašumā vai turējumā esošajiem traktoriem, kas ir jaunāki par 10 gadiem (no to izlaides datuma), kā arī pretendenta sniegtos datus un publiski pieejamos traktoru tehniskās dokumentācijas datus attiecībā uz traktoru nominālo jaudu (zirgspēkos) un to izlaides datumu. Traktoru iegādi attiecināmajās izmaksās ietver arī tad, ja to nominālā jauda pārsniedz aprēķināto nominālās jaudas summu ne vairāk kā par 70 zirgspēkiem.

68. Atbalstu par šo noteikumu 66.1. apakšpunktā minētajām attiecināmajām izmaksām piešķir, piemērojot tehnikas vienību cenu Tehnikas un iekārtu katalogu, saskaņā ar tehnikas un iekārtu vienību izmaksu standarta likmes metodiku, izņemot:

68.1. 66.1.9. apakšpunktā minētajām attiecināmajām izmaksām ja vien tās nav saistītas ar tehnikas un iekārtu funkcionalitāti;

68.2. Tehnikas un iekārtu vienību cenu Tehnikas un iekārtu katalogu nepiemēro, ja atbalsta pretendents ir Publisko iepirkumu likuma 1. panta 19. punktā minētais pasūtītājs.

69. Šo noteikumu 54. punktā noteikto nepiemēro tādām atbalsta pretendentiem, kura:

69.1. kopējā atbalstīto attiecināmo izmaksu summa plānošanas periodā ir mazāka par 50 000 *euro*;

69.2. kopējā atbalstīto attiecināmo izmaksu summa plānošanas periodā ir mazāka par 80 000 *euro*, ja atbalsta pretendents ir bioloģiskās lauksaimniecības shēmas operators un apsaimniekotās zemes platība pārsniedz 100 ha.

4.3. Attiecināmās izmaksas apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"

70. Apakšpasākumā ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas:

70.1. šādu jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (arī datoru programmatūras) iegādes izmaksas:

70.1.1. kravu celšanas, kraušanas un specializētā transportēšanas tehnika un iekārtas;

70.1.2. laboratorijas un kvalitātes kontroles tehnika un iekārtas;

70.1.3. datorizētā pārstrādes procesa vadības, kontroles un uzskaites tehnika un iekārtas (ieskaitot programmnodrošinājumu);

70.1.4. lauksaimniecības produkcijas pirmapstrādes un uzglabāšanas tehnika, aprīkojums un iekārtas (attiecas vienīgi uz gadījumiem, ja pirmapstrāde un uzglabāšana ir daļa no uzņēmuma tehnoloģiskā procesa);

70.1.5. ūdensapgādes un ūdens attīrīšanas iekārtas;

70.1.6. kanalizācijas, notekūdeņu (priekšattīrīšanas) un dūmgāzu attīrīšanas iekārtas;

70.1.7. apkures un ventilācijas iekārtas;

70.1.8. mobilie un stacionārie sviri;

70.1.9. mazgāšanas un dezinfekcijas tehnika un iekārtas;

70.1.10. specializētā tehnoloģiskā tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai, tai skaitā atjaunojamo energoresursu ražošanas iekārtas (izņemot iekārtas, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas);

70.2. nepārsniedzot šo noteikumu 9. pielikumā minētās izmaksas, – lauksaimniecības produktu pārstrādei paredzētu jaunu būvju būvniecības un esošo būvju pārbūves izmaksas un būvmateriālu izmaksas, tai skaitā par apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanu, apsardzes signalizāciju, videonovērošanas sistēmām un to ierīkošanu, teritorijas labiekārtošanu (teritorijas asfaltēšanu vai cita klājuma ieklāšanu, žoga izbūvi, zāliena un ārējā apgaismojuma ierīkošanu).

71. Attiecināmo izmaksu apmērs attiecībā uz būvju būvniecību vai pārbūvi un pamatlīdzekļu iegādi nepārsniedz atbalsta pretendenta neto apgrozījumu no lauksaimniecības produktu pārstrādes un ražošanas pēdējā noslēgtajā gadā vairāk par trīs reizēm.

72. Attiecināmo izmaksu apmērs lauku saimniecībai nepārsniedz neto apgrozījumu no lauksaimniecības produktu pārstrādes un ražošanas pēdējā noslēgtajā gadā vairāk par trīs reizēm, ja jaunā pārstrādes uzņēmuma pārstrādes jauda nav lielāka par atbalsta pretendenta saražoto primāro lauksaimniecības produktu apjomu, ko plānots pārstrādāt.

5. Attiecināmās izmaksas apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"

73. Apakšpasākumā attiecināmās izmaksas ir meliorācijas sistēmas pārbūves un atjaunošanas būvdarbu izmaksas, meliorācijas objektam piegulošas brauktuves klātnes pārbūves un atjaunošanas (bez seguma) izmaksas, videi draudzīgu meliorācijas sistēmu ierīkošanas izmaksas, kā arī laukumu un pievedceļu būvniecības un pārbūves izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām

personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, bet nepārsniedzot šo noteikumu 8. pielikumā minētās izmaksas.

74. Valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūves un atjaunošanas gadījumā attiecināma ir finanšu rezerve neparedzētiem izdevumiem – ne vairāk kā līdz pieciem procentiem no projekta būvdarbu attiecināmajām izmaksām. Projekta finanšu rezervi izmanto šo noteikumu 73. punktā minēto attiecināmo izmaksu segšanai, pirms tam to saskaņojot ar Lauku atbalsta dienestu.

75. Drenu sistēmas pārbūves un atjaunošanas izmaksas nepārsniedz 20 procentus no šo noteikumu 73. punktā minētajām projekta izmaksām. Šis nosacījums neattiecas uz šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minēto pretendentu.

76. Šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minētais pretendents attiecināmo izmaksu summu var precizēt pēc iepirkuma procedūras veikšanas, iesniedzot Lauku atbalsta dienestā attiecīgu pamatojumu grozījumu veikšanai projekta iesniegumā.

6. Pieteikšanās kārtība un iesniedzamie dokumenti

77. Lai pieteiktos atbalsta saņemšanai, pretendents saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz šādus dokumentus:

77.1. projekta iesniegumu, kurā norāda:

77.1.1. apakšpasākumu, uz kuru piesakās;

77.1.2. informāciju par atbalsta pretendentu projekta iesnieguma iesniegšanas mēneša pirmajā datumā (darbības aprakstu, raksturojošos rādītājus, ražošanas ēkas un būves, tehniku un iekārtas, saņemto publisko finansējumu);

77.1.3. informāciju par projektu (projekta mērķi, projekta aprakstu, projekta īstenošanas vietu, projekta īstenošanas darbības virzienu, investīciju rezultātā sasniedzamajiem rādītājiem un ieguldījumu Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam un pārejas periodam mērķa virzienos, ietekmi uz klimata pārmaiņām, radītiem jauninājumiem);

77.1.4. finanšu informāciju;

77.1.5. iesniedzamos dokumentus;

77.2. pretendenta deklarāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai;

77.3. kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu – kredītiestādes, līzinga sabiedrības vai krājaizdevumu sabiedrības lēmumu par kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiks ņemts kredīts, vai dokumentus, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību, ja projekta īstenošanā pretendents plāno ieguldīt privātos (izņemot kredītu) naudas

līdzekļus, – par projektiem, kuru kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz 500 000 *euro*. Ja projektā paredzēti būvniecības darbi, kredītiestādes vai krājaizdevumu sabiedrības lēmumu par kredīta piešķiršanu vai dokumentu, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību, ieguldot privātos līdzekļus, iesniedz deviņu mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu;

77.4. zemesgrāmatā reģistrēta ilgtermiņa nomas līguma kopiju vai zemesgrāmatā ierakstītas apbūves tiesības, ja projektā plānota jauna būvniecība:

77.4.1. vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas par jaunu būvniecību, pārbūvi, atjaunošanu, ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādījumu ierīkošanu (turpmāk – stādījumi), par nekustamo īpašumu, kurā, īstenojot projektu, paredzēts būvēt jaunas vai pārbūvēt esošās būves, ierīkot stādījumus, pārbūvēt vai atjaunot meliorācijas sistēmas vai attīstīt lauksaimniecības infrastruktūru;

77.4.2. vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas par nekustamo īpašumu, kurā, īstenojot projektu, paredzēts uzstādīt stacionāros pamatlīdzekļus;

77.5. iepirkuma procedūru apliecinājošus dokumentus (ja iesniedz kopprojektu – viena iepirkuma procedūra visiem kopprojekta dalībniekiem), izņemot gadījumus, kad tiek iegādāta tehnika un iekārtas atbilstoši Tehnikas un iekārtu katalogam;

77.6. par jaunas būvniecības, būves atjaunošanas un pārbūves projektiem atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei un būvju grupai papildus iesniedz šādus dokumentus (dokumentāciju neiesniedz, ja tā ir pieejama Būvniecības informācijas sistēmā):

77.6.1. būvatļaujas kopiju vai paskaidrojuma rakstu/apliecinājuma kartes kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu;

77.6.2. būvprojektu, ja atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei būvvalde pretendētā izsniegusi būvatļauju un veikusi tajā atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi;

77.6.3. papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi – kopā ar projekta iesniegumu vai deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu;

77.6.4. sagatavotu būvniecības izmaksu tāmi, ja atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei būvvalde pretendētā izsniegusi paskaidrojuma rakstu/apliecinājuma karti;

77.6.5. iegādājoties būvmateriālus (ja būvvalde atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei nav izsniegusi paskaidrojuma rakstu/apliecinājuma karti), – būvprojektu vai tā kopiju un būvatļauju ar būvvaldes atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.

78. Iesniedzot projektu šo noteikumu 1.1. un 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā, papildus iesniedz šādus dokumentus:

78.1. īstenojot projektu lopkopības nozarē, *Natura 2000* teritorijā (būvniecības un iekārtu iegādes gadījumā) un produktu pārstrādes nozarē, iesniedz Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes izdotus tehniskos noteikumus vai atzinumu par to, ka projektā paredzētajām darbībām nav nepieciešami tehniskie noteikumi, vai Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu, ja projektam ir veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, vai Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par noslēguma ziņojumu, ja veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Ja paredzēta būvniecība, minētos dokumentus var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai kopā ar tehnisko projektu;

78.2. sertificēta speciālista aizpildītu ēkas energoaudita pārskatu (15. pielikums) ar energoefektivitātes aprēķinu;

78.3. aprēķinu par plānoto amonjaka emisiju samazinājumu (13. pielikums), lai saņemtu papildus atbalsta intensitāti;

78.4. nacionālajā akreditācijas institūcijā akreditētas institūcijas energoauditora atzinumu, kas apliecina iekārtas energoefektivitātes palielinājumu vismaz par 20 procentiem salīdzinājumā ar nomaināmo iekārtu, informāciju par enerģijas patēriņu pirms un pēc projekta īstenošanas, enerģijas izejas datus un to avotus, izmantoto aprēķinu metodiku un veikto mērījumu aprakstu, ja projekta iesniegumā ir norādīts šo noteikumu 13.2.5. apakšpunktā minētais mērķis;

78.5. kooperatīvās sabiedrības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kooperatīvo sabiedrību atbilstību – informāciju par lauksaimniecības vai mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījumu starp sabiedrību un sabiedrības biedriem par pēdējiem diviem noslēgtajiem gadiem;

78.6. iesniedzot projektu šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā, papildus iesniedz šādus dokumentus:

78.6.1. ja projektā paredzēts ierīkot stādījumus, – skiču projektu ar tajā atzīmētiem plānotajiem stādījumiem;

78.6.2. šo noteikumu 30.1. apakšpunktā minētie pretendenti kopā ar projekta iesniegumu vai līdz maksājuma pieprasījuma iesniegšanai par puspiekabes iegādi, ja projektā paredzēta transporta puspiekabes iegāde, – sertifikātu iekšzemes kravas pašpārvaldējumiem, kurš derīgs visā projekta uzraudzības periodā;

78.6.3. Pārtikas un veterinārā dienesta saskaņotu biodrošības ieviešanas plānu, ja projektā iegulda investīcijas lauksaimniecības dzīvnieku novietnes biodrošības pasākumu īstenošanā, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas;

78.6.4. Pārtikas un veterinārā dienesta atzinumu, ka projektā plānotās investīcijas uzlabos dzīvnieku labturības apstākļus, ja pretendents projektā plāno uzlabot dzīvnieku labturības apstākļus;

78.7. iesniedzot projektu šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā, papildus iesniedz šādus dokumentus:

78.7.1. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes izsniegtu izziņu par to, kāda piesārņojoša darbība tiks veikta projekta ietvaros un kādu atļauju – A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju vai C kategorijas piesārņojošas darbības

apliecinājumu – pretendentam, kas piesakās uz šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minēto atbalstu, ir nepieciešams saņemt (ja šī prasība attiecas uz pretendentu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo darbību veikšanu);

78.7.2. marķējumus no pārtikas produktiem, kas saskaņā ar šo noteikumu 10. pielikumu atbilst ieteicamo pārtikas produktu izvēles kritērijiem šo noteikumu 7. pielikumā minētās papildu atbalsta intensitātes saņemšanai;

78.7.3. ja projekts tiek īstenots valsts pilsētās, šo noteikumu 36.1. un 36.2. apakšpunktā minētie pretendenti – sadarbības līguma par vietējas izcelsmes pamatizejvielas iepirkšanu kopiju vai apliecinājumu par iepirktais izejvielas atbilstību šo noteikumu 41. punktam;

78.7.4. tehnoloģiskā procesa aprakstu, skices un iekārtu izvietojuma shēmu, ja projektā paredzēts uzstādīt iekārtas;

78.7.5. Zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētas zinātniskās institūcijas, kas nodarbojas ar zināšanu un tehnoloģiju pārnese aktivitāšu atbalstīšanu un veicināšanu, – atzinumu par plānotās inovācijas atbilstību šo noteikumu 7.11. apakšpunktā minētajai inovācijas definīcijai, lai iegūtu papildu atbalsta intensitāti;

78.7.6. deklarāciju par komercsabiedrības atbilstību mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai atbilstoši normatīvajiem aktiem par komercsabiedrību deklarēšanas kārtību atbilstoši mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai;

78.8. šo noteikumu 7.9. apakšpunktā minētie pretendenti – izglītību apliecinoša dokumenta kopiju vai izziņu no mācību iestādes par to, ka izglītojamais ir apguvis vai apgūst mācību priekšmetus vai kādu no mācību programmām atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā. Ja iegūtas vairākas augstākās vai profesionālās izglītības vai apgūti vairāki lauksaimniecības kursi vai mācību priekšmeti, visos izglītību apliecinošajos dokumentos norādīto lauksaimniecisko priekšmetu stundu skaitu summē. Ja dokumentā nav norādīts stundu skaits vai mācību iestādē mācības ir pārtrauktas, pievieno izglītības iestādes izsniegtu dokumentu par apgūto mācību, kursu programmu vai priekšmetu stundu skaitu.

79. Lai saņemtu šo noteikumu 1., 2., 3. un 4. pielikumā minētos projektu atlases kritēriju punktus, kā arī šo noteikumu 7. pielikumā minēto papildu atbalsta intensitāti, saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām un kontroles kārtību pretendents kontroles institūcijas tīmekļvietnē ir iekļauts pārtikas kvalitātes shēmu reģistrā, bioloģiskās lauksaimniecības shēmas dalībnieku reģistrā vai lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā.

80. Šo noteikumu 46. punktā minētie pretendenti papildus iesniedz šādus dokumentus:

80.1. meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju tehniskās pārbaudes atzinuma kopiju vai būves tehniskās apsekošanas atzinuma kopiju, ja projekta iesniegumam nav pievienots būvprojekts. Atzinumā norāda šo noteikumu 45.1., 49.1. un 49.2. apakšpunktā minēto informāciju. Ja plānota videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementu izbūve, atzinumā norāda attiecīgos elementus un to izmērāmos kritērijus saskaņā ar šo noteikumu 12. pielikumu;

80.2. valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūves un atjaunošanas gadījumā – meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju tehniskās pārbaudes atzinuma vai būves tehniskās apsekošanas atzinuma kopiju kopā ar būvprojektu;

80.3. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma kopiju par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu vai atzinuma kopiju par ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma ziņojumu, kā arī noslēguma vai novērtējuma ziņojuma kopiju, ja projektam ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums;

80.4. projektiem, kuriem ir veikts sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums, bet ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma procedūra nav jāpiemēro, pievieno lēmuma kopiju par ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma procedūras nepiemērošanu;

80.5. ja projektam ir veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, iesniedz Valsts vides dienesta tehniskos noteikumus, bet, ja projektam ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums nav bijis nepieciešams, – Valsts vides dienesta tehniskos noteikumus vai atzinumu par to, ka projekta īstenošanai nav nepieciešami tehniskie noteikumi. Dokumentus iesniedz sešu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai kopā ar tehnisko projektu;

80.6. Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegtu apliecinājumu par paredzētās darbības atbilstību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānam, ja meliorācijas sistēmu pārbūvi vai atjaunošanu veic īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;

80.7. tiesisko valdījumu apliecinošus dokumentus par zemi, uz kuras notiks projektā paredzētie darbi, – ja projekta iesnieguma iesniegšanas dienā nekustamais īpašums nav pretendenta īpašumā (izņemot šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minēto pretendentu);

80.8. šo noteikumu 46.1.1. apakšpunktā minētie pretendenti – pašvaldības domes lēmuma kopiju par piedalīšanos projektā un visu ar projektu īstenošanu saistīto saistību uzņemšanos (norādot projekta kopējās izmaksas un priekšfinansēšanas avotus);

80.9. šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minētie pretendenti – apliecinājumu par īpašuma vai valdījuma tiesībām uz pārbūvēto vai atjaunojamo meliorācijas sistēmu, ja Lauku atbalsta dienesta rīcībā nav šādas informācijas;

81. Īstenojot kopprojektu, šo noteikumu 30. un 46. punktā minētie pretendenti Lauku atbalsta dienestā iesniedz arī notariāli apliecinātu kopprojekta dalībnieku līgumu, kurš:

81. 1. apliecina atbalsta pretendenta tiesības pārstāvēt kopprojektā iesaistītās personas, iesniegt projekta iesniegumu, īstenot projektu un saņemt atbalstu;
81. 2. apliecina, ka kopprojekta dalībnieki piecus gadus pēc projekta īstenošanas ievēros normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai noteiktās prasības, kā arī īsteno saistības, ko tie uzņēmušies uzraudzības periodā;
81. 3. paredz izmaksu sadali un norēķinu kārtību starp kopprojekta dalībniekiem un saistības, kas izriet no projekta īstenošanas.

82. Lauku atbalsta dienests Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā pieprasa šo noteikumu 78. un 80. punktā minētos dokumentus, ko izsniedz attiecīgā institūcija, izņemot gadījumu, ja tos pretendents pats ir iesniedzis.

83. Pretendējot uz finansējumu jaunai būvniecībai, atjaunošanai, pārbūvei, būvmateriālu iegādei vai stacionārajām iekārtām un to aprīkojumam, kas norādīts būvprojektā vai tehnoloģiskajā daļā, šo noteikumu 77.6. apakšpunktā minētos būvniecības dokumentus, kā arī iepirkuma dokumentus (izņemot 77.6.3. apakšpunktā minēto dokumentu), kas saistīti ar būvniecības izmaksām, iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas.

84. Šo noteikumu 46.1.2. apakšpunktā minētais atbalsta pretendents valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūves un atjaunošanas gadījumā šo noteikumu 77.5. un 77.6. apakšpunktā minētos dokumentus, kā arī iepirkuma dokumentus, kas saistīti ar būvniecības izmaksām, iesniedz ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc pēdējās iepirkuma procedūras pabeigšanas.

85. Ja šo noteikumu 77.3. apakšpunktā minētie dokumenti nav iesniegti kopā ar projekta iesniegumu, Lauku atbalsta dienests, pieņemot lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, tajā iekļauj nosacījumu noteiktā termiņā iesniegt apliecinājumu par projekta īstenošanai pieejamiem finanšu resursiem. Ja minētie dokumenti noteiktajā termiņā netiek iesniegti, lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu zaudē spēku.

86. Atbalsta saņēmējs (izņemot šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minēto atbalsta saņēmēju), sākot ar ceturto gadu pēc projekta īstenošanas, par pilno noslēgto gadu un turpmāk visā projekta uzraudzības periodā katru gadu mēneša laikā pēc gada pārskata iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz Lauku atbalsta dienestā pārskatu par atbalsta saņēmēja saimnieciskās darbības rādītājiem par iepriekšējo kalendāra gadu (11. pielikums).

87. Visiem projektiem uzraudzības periods ir pieci gadi pēc to īstenošanas (izņemot projektus, kuri īstenoti gaļas liellopu audzēšanas nozarē vai ilggadīgo auglīkopības kultūru stādījumu ierīkošanā, – tiem uzraudzības periods ir septiņi gadi). Ja prece iegādāta, izmantojot finanšu līzings līdzekļus, uzraudzības periods ir pieci gadi pēc līzings līgumā noteikto atbalsta saņēmēja visu saistību izpildes, līzings objekta vērtības izmaksāšanas līzings kompānijai un iegādātās preces pārņemšanas īpašumā.

7. Publiskā finansējuma pieprasīšanas papildu nosacījumi

88. Šo noteikumu 1.1. un 1.2. apakšpunktā minētā atbalsta saņēmējs kopā ar pēdējo maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz:

88.1. lopkopības saimniecībām būvniecības un stacionāru iekārtu uzstādīšanas gadījumā – atbilstošu A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājuma kopiju, ja pretendenta uzņēmumā pēc projekta īstenošanas tiek mainīta piesārņojošas darbības kategorija. Ja pretendents neiesniedz šo informāciju, Lauku atbalsta dienests Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā un termiņā to iegūst no Valsts vides dienesta;

88.2. pēc projekta īstenošanas kopā ar pēdējo maksājuma pieprasījumu – sertificēta speciālista izsniegtu atkārtotu ēkas energoefektivitātes aprēķinu, kura pamatā ir tehniskā projekta dati un uzbūvētās vai pārbūvētās ēkas dati (ēkas pagaidu energosertifikātu), ja projekta iesniegumā ir norādīts šo noteikumu 13.2.5. apakšpunktā minētais mērķis un projekta īstenošanas laikā būvprojektā veikti grozījumi.

89. Šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētā atbalsta saņēmējs pēc projekta īstenošanas kopā ar pēdējo maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas sertifikāta kopiju, kas izdots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību.

90. Ja tiek konstatēts Komisijas regulas Nr. 651/2014 prasību pārkāpums, finansējuma saņēmējam ir pienākums atmaksāt sadarbības iestādei visu projektā saņemto nelikumīgo valsts atbalstu kopā ar procentiem, kuru likmi publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai, (turpmāk – Komisijas regula Nr. 794/2004), 10. pantu, tiem pieskaitot 100 bāzes punktus, no dienas, kad valsts atbalsts tika izmaksāts finansējuma saņēmējam, līdz tā atgūšanas dienai, ievērojot Komisijas regulas Nr. 794/2004 11. pantā noteikto procentu likmes piemērošanas metodi.

91. Ja projekta ietvaros paredzēts kļūt par reģistrētu vai atzītu uzņēmumu, pēdējo maksājumu, kas nav mazāks par 20 procentiem no apstiprinātā publiskā finansējuma apjoma, šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētā atbalsta ietvaros izmaksā pēc pārtikas uzņēmuma reģistrācijas vai atzīšanas.

92. Ja šo noteikumu 13. punktā minētie saimnieciskās darbības rādītāji vai mērķi, vai 16. un 42. punktā minētais procentuālais apjoms netiek sasniegts, Lauku atbalsta dienests saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020. gada plānošanas periodā un pārejas periodā pieņem lēmumu par piešķirtā atbalsta atmaksu proporcionāli nenasniegtajam apjomam.

93. Pēc kopprojekta īstenošanas atbalsta saņēmējs vienlaikus ar maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz pārskatu par kopprojekta attiecināmo izmaksu sadalījumu starp kopprojekta dalībniekiem (apliecina visi kopprojekta dalībnieki) un dokumentus, kas apliecina ar kopprojekta īstenošanu saistītās izmaksas.

8. Noslēguma jautājumi

94. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumus Nr.600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"" (Latvijas Vēstnesis, 2014, 215. nr.; 2015, 103., 237. nr.; 2016, 200., 251. nr.; 2017, 194. nr.; 2018, 183., 226. nr.).

95. Projekti, kas iesniegti līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim, ir īstenojami un administrējami pēc nosacījumiem, kas bija spēkā projektu apstiprināšanas brīdī, – Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumiem Nr.600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"".

96. Šo noteikumu 7. pielikuma 16. punktā minēto papildu intensitāti piemēro projektiem, kuros paredzēta videi draudzīgu meliorācijas objektu (piemēram, sedimentācijas baseinu, meandru vai mitrāju) izveide saskaņā ar normatīvajiem aktiem par hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumiem.

97. Atbalstu šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā piešķir saskaņā ar Komisijas 2014. gada 25. jūnija Regulu Nr.702/2014, ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un

lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L193, 01.07.2014.).

98. Ja uzņēmums, kas 2019. gada 31. decembrī nebija nonācis grūtībās, kļuva par grūtībās nonākušo uzņēmumu laikā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 30. jūnijam, tam nepiemēro šo noteikumu 39.10. apakšpunktā minēto nosacījumu atbilstoši Komisijas 2014. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 651/2014 1. panta 4. punkta "c" apakšpunktam.

99. 39.16. apakšpunktā minēta maksimālā atbalsta intensitāte ir piemērojama 39. punktā minētajiem projektiem, par kuriem no 2022. gada 1. janvāra Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Ja Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par 39. punktā minētā projekta iesnieguma apstiprināšanu līdz 2021. gada 31. decembrim, tad 39.16. apakšpunktā minēto nosacījumu nepiemēro. Tādā gadījumā maksimālā atbalsta intensitāte mazajiem un vidējiem komersantiem nepārsniedz 40 procentus, bet lielajiem komersantiem – 35 procentus.

Ministru prezidents

Zemkopības ministrs

**Projektu atlas es kritēriji pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"
apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"**

Nr. p. k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maksimāli iespējamais punktu skaits grupā
1.	Projekta gatavība ieviešanai (punktu skaitu reizina ar attiecīgo būvniecības izdevumu proporciju no kopējiem projekta attaisnotajiem izdevumiem) ¹	Kopā ar projekta iesniegumu ir iesniegts būvprojekts ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi vai plānoto ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādījumu skiču projekts, vai paskaidrojuma raksts (aplūcinājuma karte) ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu	15	15
2.	Projektā paredzēti labturības pasākumi	Atbalsta pretendents, īstenojot projektu, veic būvniecību, kas saistīta ar labturības nosacījumu īstenošanu ²	5	5
3.	Saņemtā publiskā finansējuma apmērs	Atbalsta pretendenta pēdējos divos noslēgtajos gados gūtīe vidējie ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes salīdzinājumā ar piešķirto publisko finansējumu LAP 2014–2020 pasākumā "Lauku saimniecību modernizācija" un šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā. ³ (Ja pēdējos divos noslēgtajos gados ir bijis apgrozījums, bet atbalsts nav saņemts	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam maksimāli pieejamais punktu skaits ir 20	20

		(nav pieņemts LAD lēmums), kā arī ja nav bijis ne apgrozījums, ne saņemts atbalsts, pretendents piešķir maksimālo punktu skaitu kritērijā.)		
		Atbalsta pretendents nav piešķirts publiskais finansējums šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā	10	
4.	Projekta mērķis (saskaņā ar šo noteikumu 13. punktu)	Projektā tiek īstenots viens sasniedzamais mērķis	20	25
		Projektā tiek īstenoti divi vai vairāki sasniedzamie mērķi	25	
5.	Iemaksātās nodokļu iemaksas	Atbalsta pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas vidēji uz vienu pēdējā noslēgtajā gadā nodarbināto (t. sk. pašnodarbinātu personu), dalītas ar 100 ⁴	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam	15
6.	Atbalsta pretendents atbilst kādai no šīm shēmām	Bioloģiskās lauksaimniecības shēmas operators, integrētās dārzkopības produktu ražošana, segtajām platībām – daļība pārtikas kvalitātes shēmā	10	10
7.	Investīciju ieguldīšana klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumā: projektā paredzēts sasniegt šo noteikumu 13.2.3. apakšpunktā minēto mērķi	Saimniecībām, kurās ir ne vairāk kā 50 liellopu vienību	20	20
		Saimniecībām, kurās ir vairāk nekā 50 liellopu vienību	10	
8.		Atbalsta pretendents projekta ietvaros paredz	20	20

	Investīciju ieguldīšana saskaņā ar 16.pielikumu	ieguldījumus būvniecībā saskaņā ar 16.pielikumu		
		Atbalsta pretendents projekta ietvaros vismaz 50% apmērā no ieguldījumiem pamatlīdzekļos veic saskaņā ar 16.pielikumu	15	
		Atbalsta pretendents projekta ietvaros veic līdz 49,9% apmērā no ieguldījumiem pamatlīdzekļos saskaņā ar 16.pielikumu	10	
		Atbalsta pretendents projektā nav paredzējis ieguldījumus saskaņā ar 16.pielikumu	0	
9.	Pieteiktā projekta attiecināmās summas lielums projektu iesniegšanas kārtā apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" (summē visus uz attiecīgo apakšpasākumu iesniegtos projektus attiecīgajā kārtā)	līdz 150 000 <i>euro</i>	15	15
		150 001–500 000 <i>euro</i>	10	
		vairāk par 500 001 <i>euro</i>	5	
10.	Kopprojekta īstenošana	Projekts tiek īstenots kā kopprojekts	10	10
		Projekts netiek īstenots kā kopprojekts	0	
Kopā⁵				155
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 35 punkti				

Piezīmes.

¹ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = B \times \frac{C}{D}, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā būvniecības proporciju pret kopējiem attiecināmiem projekta izdevumiem;

B – punktu skaits kritērijā pēc iesniegto dokumentu veida;

C – projektā paredzētie būvniecības izdevumi (*euro*);

D – projekta kopējie attiecināmie izdevumi (*euro*).

Punktus piešķir par vienu kritēriju grupā.

² Investīciju ieguldījums saistīts ar pasākuma "Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana" apakšpasākumā "Atbalsts profilaktiskajiem pasākumiem, lai mazinātu epizootiju iespējamās sekas" plānotajām darbībām, ja minētajā apakšpasākumā atbalstu par šīm investīcijām nav iespējams saņemt.

³ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{(B + C) / 2}{D - 70\,000} \times 10, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā ieņēmumu proporciju pret saņemto atbalstu;

B + C – pretendenta ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes pēdējos divos noslēgtajos gados (B – pirmajā gadā, C – otrajā gadā). Jaunam uzņēmumam, ja nav ieņēmumu pēdējos divos noslēgtajos gados, izmanto pēdējā noslēgtā gada datus, dalot ar 1;

D – pretendenta izmaksātais publiskais finansējums.

Ja kritērijā ir negatīvs rezultāts, piešķir kritērijam maksimālo punktu skaitu – 20.

⁴ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{B}{C} / 100, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas (attiecinā uz zemnieku saimniecību – arī zemnieku saimniecības īpašnieka par sevi iemaksātās iemaksas) vidēji uz vienu pēdējā noslēgtajā gadā nodarbināto (t. sk. pašnodarbināto);

B – pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;

C – vidējais pēdējā noslēgtajā gadā nodarbināto skaits (t. sk. pašnodarbinātie).

Kritērija aprēķinā izmanto VID datubāzes datus.

⁵ Šo noteikumu 18. punktā minētajiem projektiem kritērijus aprēķina, ņemot vērā visus kopprojekta dalībnieku punktus kopā.

2.pielikums

Projektu atlasē kritēriji labturības projektiem cūkkopības un putnkopības nozarē pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros

Nr. p. k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maksimāli iespējamais punktu skaits grupā
1.	Projekta gatavība ieviešanai (punktu skaitu reizina ar attiecīgo būvniecības izdevumu proporciju no kopējiem projekta attaisnotajiem izdevumiem) ¹	Kopā ar projekta iesniegumu ir iesniegts būvprojekts ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi vai paskaidrojuma raksts (apliecinājuma karte) ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu	15	15
2.	Saņemtā publiskā finansējuma apmērs	Atbalsta pretendenta pēdējos divos noslēgtajos gados gūtie vidējie ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes salīdzinājumā ar piešķirto publisko finansējumu LAP 2014–2020 pasākumā "Ieguldījumi fiziskajos aktīvos" un šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā. ² (Ja pēdējos divos noslēgtajos gados ir bijis apgrozījums, bet atbalsts nav saņemts (nav pieņemts LAD lēmums), kā arī ja nav bijis ne apgrozījums, ne saņemts atbalsts, pretendentsam piešķir	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam maksimāli pieejamais punktu skaits ir 20	20

		maksimālo punktu skaitu kritērijā.)		
		Atbalsta pretendents nav piešķirts publiskais finansējums šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā	10	
3.	Pieteiktā projekta attiecināmās summas lielums projektu iesniegšanas kārtā apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" (summē visus uz attiecīgo apakšpasākumu iesniegtos projektus attiecīgajā kārtā)	līdz 150 000 <i>euro</i>	15	15
150 001–300 000 <i>euro</i>		10		
vairāk par 300 001 <i>euro</i>		5		
4.	Atbalsta pretendents ir bioloģiskā lauksaimniecība vai atbilst kādai no šīm shēmām	Atbalsta pretendents ir bioloģiskā lauksaimniecība	15	15
Atbalsta pretendents piemēro pārtikas kvalitātes shēmas vismaz vienam no ražotiem produktiem		5		
5.	Pieteiktā projekta mērķis	Dējējvistu novietņu jaunu mītņu būvēšanu vai esošo rekonstrukcijai uz brīvo turēšanas veidu (t.sk. kūfī)	20	20
Cūku novietņu jaunu mītņu būvēšanu vai esošo rekonstrukciju, kur: - cūkas tiek nodrošinātas ar dabīgajiem nodarbināšanas materiāliem/pakaišiem; - tiek izbūvētas vai nomainītas ventilācijas sistēmas; - tiek samazināts cūku blīvums uz aizgaldu platībām		20		
Pieteiktā projektā nav plānots veikt investīcijas labturības pasākumos		0		

Kopā³	85
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 35 punkti	

Piezīmes.

¹ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = B \times \frac{C}{D}, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā būvniecības proporciju pret kopējiem attiecināmiem projekta izdevumiem;

B – punktu skaits kritērijā pēc iesniegto dokumentu veida;

C – projektā paredzētie būvniecības izdevumi (*euro*);

D – projekta kopējie attiecināmie izdevumi (*euro*).

Punktus piešķir par vienu kritēriju grupā.

² Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{(B + C) / 2}{D - 70\,000} \times 10, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā ieņēmumu proporciju pret saņemto atbalstu;

B + C – pretendenta ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes pēdējos divos noslēgtajos gados (B – pirmajā gadā, C – otrajā gadā). Jaunam uzņēmumam, ja nav ieņēmumu pēdējos divos noslēgtajos gados, izmanto pēdējā noslēgtā gada datus, dalot ar 1;

D – pretendenta izmaksātais–publiskais finansējums.

Ja kritērijā ir negatīvs rezultāts, piešķir kritērijam maksimālo punktu skaitu – 20.

3.pielikums

**Projektu atlases kritēriji pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"
apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"**

Nr. p. k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maksimāli iespējamais
-----------	-----------------	-----------	-------------------------	-----------------------

				punktu skaits grupā
1.	Projekta gatavība ieviešanai (punktu skaitu reizina ar attiecīgo būvniecības izdevumu proporciju no kopējiem projekta attiecināmajiem izdevumiem) ¹	Kopā ar projekta iesniegumu ir iesniegts būvprojekts ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi vai paskaidrojuma raksts (aplūcinājuma karte) ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu	10	10
2.	Saņemtā publiskā finansējuma apmērs	Atbalsta pretendenta vidējie ieņēmumi pēdējos divos noslēgtajos gados no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes salīdzinājumā ar piešķirto publisko finansējumu LAP 2014 – 2020 pasākumā "Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana" un šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā. ² (Ja pēdējos divos noslēgtajos gados ir bijis apgrozījums, bet atbalsts nav saņemts, pretendentsam piešķir maksimālo punktu skaitu kritērijā.)	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam	20
3.	Iemaksātās nodokļu iemaksas	Atbalsta pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas vidēji uz vienu nodarbināto (t. sk. pašnodarbinātu personu), dalītas ar 100 ³	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam	15
4.	Projekta mērķis (saskaņā ar šo noteikumu 13. punktu)	Projektā tiek īstenots viens sasniedzamais mērķis	20	25
		Projektā tiek īstenoti divi vai vairāki sasniedzamie mērķi	25	
5.	Atbalsta pretendents ir kādas pārtikas kvalitātes	Atbalsta pretendents ir nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas, bioloģiskās lauksaimniecības shēmas, aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, aizsargātu	10	10

	shēmas operators	cilmes vietas nosaukumu shēmas vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmas operators		
6.	Koprojekta īstenošana	Projekts tiek īstenots kā kopprojekts	10	10
		Projekts netiek īstenots kā kopprojekts	0	
7.	Vietējās izejvielas izmantošana	Atbalsta pretendents nodrošina vietējās izejvielas izmantošanu, kas pārsniedz 41.punktā noteikto par 10%	10	10
Kopā				100
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 40 punkti				

Piezīmes.

¹ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = B \times \frac{C}{D}, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā būvniecības proporciju pret kopējiem attiecināmiem projekta izdevumiem;

B – punktu skaits kritērijā pēc iesniegto dokumentu veida;

C – projektā paredzētie būvniecības izdevumi (*euro*);

D – projekta kopējie attiecināmie izdevumi (*euro*).

Punktus piešķir par vienu kritēriju grupā.

² Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{(B + C) / 2}{D} \times 10, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā ieņēmumu proporciju pret saņemto atbalstu;

B + C – pretendenta ieņēmumi no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes pēdējos divos noslēgtajos gados (B – pirmajā gadā, C – otrajā gadā). Jaunam uzņēmumam, ja nav ieņēmumu pēdējos divos noslēgtajos gados, izmanto pēdējā noslēgtā gada datus, dalot ar 1;

D – pretendenta izmaksātais publiskais finansējums.

³ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{B}{C} / 100, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā pretendenta (attiecībā uz zemnieku saimniecību – arī zemnieku saimniecības īpašnieka par sevi iemaksātās iemaksas) pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas vidēji uz vienu pēdējā noslēgtajā gadā nodarbināto (t. sk. pašnodarbināto);

B – pretendenta pēdējā noslēgtajā gadā iemaksātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;

C – vidējais pēdējā noslēgtajā gadā nodarbināto skaits (t. sk. pašnodarbinātie).

Kritērija aprēķinā izmanto VID datubāzes datus.

4.pielikums

Projektu atlasē kritēriji kooperatīvajām sabiedrībām pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"

Nr. p. k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maksimāli iespējamais punktu skaits grupā
1.	Projekta gatavība ieviešanai (punktu skaitu reizina ar attiecīgo būvniecības izdevumu proporciju no kopējiem projekta attaisnotajiem izdevumiem) ¹	Kopā ar projekta iesniegumu ir iesniegts būvprojekts ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi vai paskaidrojuma raksts (apliecinājuma karte) ar būvvaldes atzīmi par būvniecības ieceres akceptu	10	10
2.	Saņemtā publiskā finansējuma apmērs	Atbalsta pretendenta pēdējos divos noslēgtajos gados gūtīe vidējie ieņēmumi no lauksaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījuma ar biedriem pret piešķirto publisko finansējumu LAP 2014 – 2020	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam	20

		pasākumos "Lauku saimniecību modernizācija" un "Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana" un šo noteikumu 1.1. un 1.2. apakšpunktā minētajā apakšpasākumā. ² (Ja pēdējos divos noslēgtajos gados ir bijis apgrozījums, bet atbalsts nav saņemts, pretendents iesniedz maksimālo punktu skaitu kritērijā.)		
3.	Apgrozījums	Lauksaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums starp kooperatīvo sabiedrību un tās biedriem procentos no kooperatīvās sabiedrības lauksaimniecības preču un pakalpojumu kopējā apgrozījuma	Atbilstoši aprēķinātajam koeficientam par katru pilnu procentu, kas pārsniedz 75 % no kopējā apgrozījuma apmēra, iesniedz 1 punktu	20
4.	Projekta mērķis (saskaņā ar šo noteikumu 13. punktu)	Projektā tiek īstenots viens sasniedzamais mērķis	20	25
		Projektā tiek īstenoti divi vai vairāki sasniedzamie mērķi	25	
5.	Atbalsta pretendents iesniedz bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā	Bioloģiski sertificēta kooperatīvā sabiedrība	5	5
6.	Kooperatīvās sabiedrības apgrozījums starp sabiedrību un sabiedrības biedriem	Lauksaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums vidēji starp sabiedrību un vienu tās biedru pēdējā noslēgtajā gadā nepārsniedz 50 000 <i>euro</i>	10	10
		Lauksaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījums vidēji starp sabiedrību un vienu tās biedru pēdējā noslēgtajā gadā pārsniedz 50 000 <i>euro</i>	5	
7.	Atbalsta saņēmējs	Ir jauna kooperatīvā sabiedrība	10	10
		Nav jauna kooperatīvā sabiedrība	0	
Kopā				90

Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 35 punkti
---

Piezīmes.

¹ Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = B \times \frac{C}{D}, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā būvniecības proporciju pret kopējiem attiecināmiem projekta izdevumiem;

B – punktu skaits kritērijā pēc iesniegto dokumentu veida;

C – projektā paredzētie būvniecības izdevumi (*euro*);

D – projekta kopējie attiecināmie izdevumi (*euro*).

Punktus piešķir par vienu kritēriju grupā.

² Kritēriju aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = \frac{(B + C) / 2}{D} \times 10, \text{ kur}$$

A – punktu skaits, kas aprēķināts, ņemot vērā ieņēmumu proporciju pret saņemto atbalstu;

B + C – pretendenta ieņēmumi no lauksaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījuma ar biedriem pēdējos divos noslēgtajos gados;

D – pretendenta izmaksātais publiskais finansējums LAP 2014 -2020 pasākumā "Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana" un "Lauku saimniecību modernizācija".

5.pielikums

**Projektu atlasē kritēriji pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"
apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības
infrastrukturās attīstībā"**

Nr. p. k.	Kritēriju grupa	Kritērijs	Punktu skaits kritērijā	Maksimāli iespējamais punktu skaits grupā
--------------	-----------------	-----------	-------------------------	---

1.	Projektā paredzēti būvniecības darbi	Kopā ar projekta iesniegumu ir iesniegts būvprojekts ar atzīmi būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi vai paskaidrojuma raksts laukumu un pievedceļu būvniecībai un pārbūvei	30	30
2.	Projektā izmantoti videi draudzīgas meliorācijas sistēmas elementi	Projekts paredz posmu ar meandriem, sedimentācijas dīķu, divpakāpju meliorācijas grāvju vai akmeņu krāvumu izveidi, kontrolētās drenāžas akas un mākslīgos mitrājus	30	30
3	Atbalsta pretendents	Atbalsta pretendents ir pašvaldība (arī pašvaldības kapitālsabiedrība), kas pārbūvēs vai atjaunos pašvaldības īpašumā esošu meliorācijas sistēmu un hidrotehniskās būves lauksaimniecības vai meža zemē	15	20
		Atbalsta pretendents ir pašvaldība (arī pašvaldības kapitālsabiedrība), kas pārbūvēs vai atjaunos pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu lauksaimniecības vai meža zemē	20	
4.	Pieteiktā projekta attiecināmās summas lielums projektu iesniegšanas kārtā apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" (summē visus uz attiecīgo apakšpasākumu iesniegtos projektus attiecīgajā kārtā)	līdz 50 000 <i>euro</i>	15	15
		50 001–150 000 <i>euro</i>	10	
		vairāk par 150 001 <i>euro</i>	5	
Kopā				95
Minimālais punktu skaits, lai pretendētu uz atbalstu, ir 35 punkti				

**Vienam pretendentam plānošanas periodā 2021.-2027.gadam pieejamais
maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs**

Nr. p. k.	Apakšpasākumi un to darbības	Pretendents	Attiecināmo izmaksu apmērs (euro)
I. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"			
1.	Pamatlīdzekļu iegāde, būvju būvniecība un pārbūve ¹	Lauku saimniecība	1 000 000 ¹
	t. sk. traktortehnikas un ražas novākšanas tehnikai		400 000
2.	Pamatlīdzekļu iegāde, būvju būvniecība un pārbūve, t. sk. pamatlīdzekļu iegāde	Jaunie lauksaimnieki, kuriem papildu intensitāti var piemērot piecus gadus no darbības uzsākšanas	400 000
3.	Pamatlīdzekļu iegāde, būvju būvniecība un pārbūve	Jauna kooperatīvā sabiedrība	5 000 000
II. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"			
4.	Pamatlīdzekļu iegāde, būvju būvniecība un pārbūve	Pārstrādes uzņēmums	5 000 000
		Ražotājs, kas ražo mājas apstākļos	100 000
		Ražotājs, kas ražo mājas apstākļos, ja līdz ar projekta īstenošanu uzņēmums kļūst par augu izcelsmes produktu reģistrētu uzņēmumu vai dzīvnieku izcelsmes produktu atzītu uzņēmumu	300 000
		Lauku saimniecībai jauna pārstrādes uzņēmuma izveidošanai	2 000 000
III. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"			
5.	Meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana (gan	Pašvaldība (arī pašvaldības kapitālsabiedrība)	300 000

viena īpašnieka, gan koplietošanas), t. sk. meliorācijas objektam pieguloša brauktuvju klātņu pārbūve vai atjaunošana (bez seguma)	Valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājs	bez ierobežojuma
--	---	------------------

Piezīmes.

¹ Attiecībā uz būvju būvniecību un pārbūvi attiecināmo izmaksu apmēru var palielināt par summu, kas nepārsniedz 2 000 000 *euro* un kuru aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$A = (B+C)/2$$

A - palielināmā attiecināmo izmaksu apmēra summa, kas nepārsniedz 2 000 000 *euro*;

B +C – saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajiem Darba devēja ziņojumiem un Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāja ziņojumiem, atbalsta pretendenta samaksātā darba algu un ar to saistīto darbaspēka nodokļu un nodevu kopsumma divos pēdējos noslēgtajos taksācijas gados. Jaunam uzņēmumam, ja nav ieņēmumu pēdējos divos noslēgtajos gados, izmanto pēdējā noslēgtā gada datus, dalot ar viens.

7.pielikums

**Atbalsta intensitāte
(procentos no projekta attiecināmajiem izdevumiem)**

Nr. p. k.	Attiecināmo izmaksu veids	Atbalsta pretendenta (t. sk. kooperatīvās sabiedrības) kopējais apgrozījums (<i>euro</i>)		
		4 000 – 70 000	70 001– 350 000	vairāk par 350 000
I. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās"¹				
1.	Būvju būvniecība, pārbūve, atjaunošana, stacionāro iekārtu iegāde kopā ar būvniecību vai pārbūvi, ilggadīgo stādījumu ierīkošana	40 %	40 %	40 %
1.2.	Papildu atbalsta intensitāte jaunajiem lauksaimniekiem,	20 %	10 %	10%

	veicot būvniecību, pārbūvi vai stacionāro iekārtu iegādi kopā ar būvniecību vai pārbūvi vai ierīkojot ilggadīgos stādījumus.			
1.3.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projekts tiek īstenots lopkopības nozarē, kurā audzē zālēdājus	10 %	10 %	10 %
1.4.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projekts tiek īstenots bioloģiskajā piena lopkopībā	20%	20%	20%
1.5.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projektu īsteno cūkkopības un putnkopības nozarē saskaņā ar šo noteikumu 34.punktu	10 %	10 %	10 %
1.6	Papildus atbalsta intensitāte ieguldījumiem kūtsmēslu apsaimniekošanā, t.sk. novietnē (pierādīts emisiju samazinājums atbilstoši kalkulatoram) saskaņā ar šo noteikumu 78.3. apakšpunktu	20%	20%	20%
1.7.	Papildus atbalsta intensitāte energoefektivitātes mērķa izpildei (projekta rezultātā energoefektivitāte	10%	10%	10%

	palielinās vismaz par 20 %)			
2.	Papildu atbalsta intensitāte jaunajiem lauksaimniekiem, ja investīcijas iegulda pamatlīdzekļu iegādei bez būvniecības vai pārbūves.	10 %	10 %	10%
3.	Papildus atbalsta intensitāte precīzo tehnoloģiju izmantošana visā saimniecībā	10%	10%	10%
4.	Papildu atbalsta intensitāte stādījumu iegādei, ierīkošanai, būvēm un tehnikai, ja projektu īsteno augļu, ogu, dārzeņu, augļu koku un ogulāju audzēšanas nozarē	10 %	10 %	10 %
5.	Papildu atbalsta intensitāte ilggadīgo stādījumu ierīkošanai vēsturiski izmantoto kūdras ieguvju rekultivācijai, t.sk. organiskajās augsnēs	20%	20%	20%
6.	Saimniecībā pirmā lauksaimniecībā izmantojamā traktora iegāde, ja visi pārējie Eiropas Savienības finansētajā projektā iegādātie traktori ir vecāki par 10 gadiem	40%	40%	40%

7.	Lauksaimniecībā izmantojamie traktori	30%	20%	20%
8.	Piekabes, agregāti, traktortehnika (izņemot lauksaimniecībā izmantojamus traktorus), iekārtu un kombainu iegāde	40%	40%	30%
9.	Būvju būvniecība, pārbūve, stacionāro iekārtu iegāde kopā ar būvniecību vai pārbūvi un specializētā transporta iegāde kooperatīvajām sabiedrībām vai kooperatīvu sadarbības apvienībām vai jaunām kooperatīvām sabiedrībām	40 %	40 %	40 %
10.	Piekabju, agregātu, traktortehnikas (izņemot lauksaimniecībā izmantojamus traktorus) un iekārtu iegāde kooperatīvajām sabiedrībām vai kooperatīvu sadarbības apvienībām vai jaunām kooperatīvām sabiedrībām	25 %	25 %	25 %
11.	Atbalsta intensitāte mitrzemju izveidei barības vielu noteces mazināšanai	70%	70%	70%
II. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"²				
12.	Būves un iekārtas	40 %	40 %	30 %

13.	Papildu atbalsta intensitāte pārstrādes uzņēmumiem, kas ražo pārtikas kvalitātes shēmas produktus	10 %	10 %	10 %
14.	Papildu atbalsta intensitāte, ja atbalsta pretendents ražo vismaz piecus pārtikas produktus, kas atbilst ieteicamo pārtikas produktu izvēles kritērijiem (saskaņā ar šo noteikumu 10. pielikumu)	10 %	10 %	10 %
15.	Papildu atbalsta intensitāte uzņēmuma restrukturizācijai, ja to skāruši citu valstu noteiktie importa ierobežojumi (eksports uz konkrēto valsti veidojis vismaz 10 %)	10 %	10 %	10 %
16.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projekts tiek īstenots šo noteikumu 13.2.5. apakšpunktā minētā mērķa sasniegšanai (projekta īstenošanas rezultātā energoefektivitāte palielinās vismaz par 20 %) ³	10 %	10 %	10 %
17.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projekta īstenošanas	10 %	10 %	10 %

	rezultātā tiek ieviesta inovācija ³			
18.	Papildu atbalsta intensitāte, ja projekta īstenošanas rezultātā pārstrādei (tostarp kooperatīvajām sabiedrībām vai kooperatīvu sadarbības apvienībām vai jaunām kooperatīvām sabiedrībām) vismaz 90 % apmērā tiek izmantota atbalsta pretendenta saražotā izejviela	10 %	10 %	10 %
19.	Ražotājiem, kas ražo mājas apstākļos ⁴	50 %	40 % ⁶	-
III. Apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"				
20.	Pašvaldības meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves un pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas pārbūve un atjaunošana	90 %	90 %	90 %
21.	Meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana valsts nozīmes sistēmās	100 %	100 %	100 %
22.	Laukumi, pievedceļi u. tml. infrastruktūra kooperatīvajām sabiedrībām vai kooperatīvu sadarbības	50%	50%	50%

	apvienībām vai jaunām kooperatīvām sabiedrībām			
--	--	--	--	--

Piezīmes.

¹ Maksimālā atbalsta intensitāte apakšpasākumā nepārsniedz 50 %. Ja projektu īsteno jaunie lauksaimnieki vai ja projektu īsteno apgabalā, kurā ir dabas un citi specifiski ierobežojumi, un projektā plāno sasniegt šo noteikumu 13.2.3. apakšpunktā minēto mērķi, kā arī ja projektu īsteno amonjaka emisiju samazināšanai lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs (piespiedu ventilācijas sistēmas izveidošanai vai pārbūvei), atbalsta intensitāte nepārsniedz 70 %. Jaunajiem lauksaimniekiem papildu atbalsta intensitāte tiek piemērota līdz 400 000 *euro* attiecināmajām izmaksām. Atbalsta intensitāte valsts zinātniskajām institūcijām un atvasinātām publiskām personām ir 50 %.

² Maksimālā atbalsta intensitāte apakšpasākumā nepārsniedz 50 %. Pretendentiem, kuru projekta īstenošanā iegūtais gala produkts nav minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, atbalsta intensitāte nepārsniedz 40 %, bet lielajiem komersantiem – 35 %.

³ Lielāku atbalsta intensitāti nevar iegūt atbalsta pretendenti, kuriem projekta īstenošanas rezultātā iegūtais gala produkts ir minēts šo noteikumu 37.2. apakšpunktā.

⁴ Netiek piemērota lielāka atbalsta intensitāte.

⁵ Uzņēmumiem ar apgrozījumu līdz 200 000 *euro*.

Meliorācijas sistēmu būvniecības, pārbūves un atjaunošanas būvdarbu maksimālās attiecināmās izmaksas

Nr. p.k.	Būvdarbu veids	Mērvienība	Vienas vienības izmaksas (bez PVN)*
1.	Meliorācijas sistēmu pārbūve, atjaunošana:		
1.1.	ūdensnoteku, novadgrāvju un grāvju pārbūves, atjaunošanas būvdarbu veidu izmaksas, attiecinātas uz 1 m ³ izrokamās grunts apjoma izmaksām (lauksaimniecības zemē)	euro/1 m ³	4,00
1.2.	ūdensnoteku, novadgrāvju un grāvju pārbūves, atjaunošanas būvdarbu veidu izmaksas, attiecinātas uz 1 m ³ izrokamās grunts apjoma izmaksām (meža zemē)	euro/1 m ³	5,00
1.3.	drenu sistēmas ar VŪU pārbūves un atjaunošanas būvdarbu veidu izmaksas, attiecinātas uz drenāžas viena metra izmaksām	euro/m	6,00
1.4.	caurteku diametrā līdz 0,6 m (ieskaitot) izbūves būvdarbu veidu (t. sk. veco caurteku demontāžas darbu) izmaksas, attiecinātas uz izbūvētās caurtekas viena metra izmaksām	euro/m	400,00
1.5.	caurteku diametrā virs 0,6 līdz 1 m (ieskaitot) izbūves būvdarbu veidu (t. sk. veco caurteku demontāžas) izmaksas, attiecinātas uz izbūvētās caurtekas viena metra izmaksām	euro/m	650,00
1.6.	caurteku diametrā virs 1 m izbūves būvdarbu veidu izmaksas, attiecinātas uz izbūvētās caurtekas viena metra izmaksām	euro/m	900,00
2.	Valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana	–	Atbilstoši iepirkuma procedūrai (izvērtējot pamatojumu)
3.	Drenu aku (kontrolakas, segtās akas, uztvērējakas) izbūves (t. sk. veco aku demontāžas) un kolektoru pieslēgšanas būvdarbu izmaksas	euro/gab.	750,00

4.	Drenu izteku (Ø līdz 250 mm) atjaunošanas un pārbūves izmaksas	euro/gab.	100,00
5.	Drenu izteku (Ø virs 300 mm) atjaunošanas un pārbūves izmaksas	euro/gab.	400,00

Piezīme. * Tajā skaitā videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementu izbūve.

9.pielikums

Maksimālās attiecināmās izmaksas publiskā finansējuma aprēķināšanai jaunas būvniecības un pārbūves projektiem (galvenajiem būvju tipiem un būvdarbu veidiem)

Nr. p. k.	Būves tips	Mērvienība	Jaunbūvei un pārbūvei par kopējo būves platību (bez PVN)	Būvmateriāli
1.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu nojumes (bez sienas apšuvuma, vārtiem un logiem)	euro/m ²	189,00	104,00
2.	Lauksaimniecības šķūņi, mašīnu un tehnikas novietnes	euro/m ²	211,00	116,00
3.	Noliktavas un glabātavas:			
3.1.	lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu produkcijas uzglabāšanas pagrabi	euro/m ³	186,00	117,00
3.2.	graudu uzglabāšanas būves ar horizontālu slodzi uzņemošām sienu konstrukcijām (angāri)	euro/m ²	261,00	100,00
3.3.	dārzeņu un augļu pirmapstrādes būves un noliktavas	euro/m ²	595,00	326,00
4.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no 0 līdz +8 °C)	euro/m ³	236,00	144,00
5.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no 0 līdz -8 °C)	euro/m ³	241,00	149,00

6.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no -8 līdz -25 °C)	euro/m ³	249,00	156,00
7.	Dzīvnieku novietnes:			
7.1.	sivēnmāšu novietnes	euro/m ²	508,00	278,00
7.2.	gaļas liellopu novietnes	euro/m ²	318,00	111,00
7.3.	piena mājas	euro/m ²	479,00	234,00
7.4.	piena liellopu un pārējās dzīvnieku novietnes	euro/m ²	455,00	150,00
8.	Betonētas kūsmēsļu krātuves	euro/m ³	58,00	32,00
9.	Virszemes metāla konstrukciju kūsmēsļu krātuves	euro/m ³	46,00	24,00
10.	Siltumnīcas:			
10.1.	vasaras un tuneļveida	euro/m ²	58,00	32,00
10.2.	apsildāmās	euro/m ²	331,00	154,00
11.	Kautuves	euro/m ²	598,00	328,00
12.	Dzīvnieku izcelsmes produktu pārstrādes būves pārtikas ražošanai	euro/m ²	743,00	408,00
13.	Augu izcelsmes produktu pārstrādes būves pārtikas ražošanai	euro/m ²	662,00	363,00
14.	Nepārtikas un lopbarības produktu ražošanas būves	euro/m ²	581,00	319,00
15.	Inženierkomunikāciju būves ražošanas vajadzībām (piemēram, katlumāja, sūkņu stacija) (attiecas uz atsevišķi izvietotām būvēm)	euro/m ²	388,00	212,00
16.	Zemes darbi ūdens rezervuāru un tiem piegulošās infrastruktūras izveidošanai (rakšana un zemes līdzināšana)	euro/m ³	2,30	
17.	Labiekārtošanas izmaksas:			13,20
17.1.	betonēti laukumi	euro/m ²	43,00	24,00

17.2.	asfaltēti, bruģēti laukumi bez komunikācijām	euro/m ²	43,00	23,00
17.3.	grants seguma laukumi	euro/m ²	17,00	9,00
17.4.	dolomīta šķembu laukumi	euro/m ²	20,00	11,00
17.5.	zāliena ierīkošana	euro/m ²	2,00	1,00
18.	Skābbarības tvertnes	euro/m ³	74,00	39,50
19.	Apsildāmās garāžas un remontdarbnīcas	euro/m ²	360,00	150,00
20.	Administratīvās telpas	euro/m ²	403,00	207,00
21.	Betona plākšņu klājuma ceļš	euro/m ²	64,00	42,00
22.	Žogi (preventīvai aizsardzībai):			
22.1.	betona stabu/koka vairogu žogs, h _{max} = 1,65 m	euro/tek. m	60,00	44,00
22.2.	viegļas konstrukcijas žogs, h _{max} = 2,0 m	euro/tek. m	37,50	26,00
22.3.	brīžu dārza nožogojums, h _{max} 2,8 m	euro/tek. m	34,00	23,30

10.pielikums

Ieteicamo pārtikas produktu izvēles kritēriji

Pamatproduktu grupa	Ieteicamā produkta kritēriji (uz 100 g produkta, ja nav norādīts citādi)
Konservēti pākšaugi	Bez pievienotiem taukiem
	Bez pievienota cukura
	Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,2 g
	Šķiedrvielas vismaz 6 g

		Nesatur aromatizētājus ¹ , krāsvielas ² , konservantus (izņemot etiķi, askorbīnskābi, citronskābi), saldinātājus
Dārzeņu sulas		Bez pievienota cukura
		Bez pievienota sāls
		Nesatur pārtikas piedevas ³ , aromatizētājus ¹
Dārzeņi	Žāvēti dārzeņi (izņemot kaltētus pākšaugus)	Bez pievienota cukura
		Bez pievienota sāls
		Šķiedrvielas vismaz 6 g
		Nesatur pārtikas piedevas ³ (izņemot citronskābi un askorbīnskābi), aromatizētājus ¹
	Konservēti dārzeņi, dārzeņu pārstrādes produkti (piemēram, mērces, lečo)	Bez pievienotiem taukiem
		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,2 g
		Šķiedrvielas vismaz 6 g
		Nesatur krāsvielas ² , konservantus (izņemot etiķi, askorbīnskābi, citronskābi), saldinātājus
Augļi un ogas	Žāvēti augļi un ogas	Nesatur pārtikas piedevas ³
		Bez pievienota cukura
	Augļu un ogu sulas	Bez pievienota cukura (izņemot smiltsērķšķu sulu, kurā cukura daudzums nepārsniedz 140 g uz litru)
	Konservēti augļi un ogas	Nesatur aromatizētājus ¹ , krāsvielas ² , konservantus (izņemot etiķi, askorbīnskābi, citronskābi), saldinātājus
		Pievienotā cukura daudzums nepārsniedz 12 g
	Ievārījumi, marmelādes, džemi, želejas un biezeņi	Nesatur aromatizētājus ¹ , krāsvielas ² , saldinātājus, konservantus
		Pievienotā cukura daudzums nepārsniedz 40 g
	Maize	Kviešu maize
Pievienoto cukuru daudzums nepārsniedz 3,0 g		

		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,0 g
		Šķiedrvielas vismaz 4 g
		Nesatur pārtikas piedevas ³
	Rudzu maize un rudzu-kviešu maize	Piesātināto tauku daudzums nepārsniedz 1,1 g
		Pievienoto cukuru daudzums nepārsniedz 6 g
		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,2 g
		Šķiedrvielas vismaz 6 g
		Nesatur pārtikas piedevas ³
	Sausmaizītes, barankas un sausiņi	Piesātināto tauku daudzums nepārsniedz 1,0 g
		Pievienoto cukuru daudzums nepārsniedz 5,0 g
		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,0 g
		Šķiedrvielas vismaz 8 g
Nesatur pārtikas piedevas ³		
Milti	Kviešu milti	Šķiedrvielas vismaz 6 g
	Citi milti (piemēram, auzu, rudzu, griķu)	
Graudaugu produkti, izņemot miltus		Šķiedrvielas vismaz 6 g
		Nesatur aromatizētājus ¹ , krāsvielas ² , konservantus, saldinātājus
		Bez pievienota sāls un cukura
		Bez pievienotiem taukiem
Makaroni		Šķiedrvielas vismaz 6 g
		Bez pievienotiem taukiem
		Bez pievienota sāls

		Nesatur aromatizētājus ¹ , krāsvielas ²
Gaļas produkti		Piesātināto tauku daudzums nepārsniedz 8,0 g
		Gaļas produktos gaļas saturs vismaz 50 %
		Enerģētiskā vērtība ne lielāka kā 300 kcal
		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,8 g (vidēji 1,5 g)
		Pievienotā cukura daudzums nepārsniedz 3,0 g
		Nesatur pārtikas aromatizētājus ¹ , krāsvielas ² , garšas pastiprinātājus
		Produkta sastāvā nav sojas produktu
		Produkta sastāvā nav mehāniski atdalītas gaļas
Piena produkti	Piens	Tauku saturs produktā nepārsniedz 2,5 %
	Skābpiena produkti	Tauku saturs produktā nepārsniedz 2,5 %
		Bez pievienota sāls un cukura
		Nesatur aromatizētājus ¹ , pārtikas piedevas ³
	Biezpiens	Tauku saturs produktā nepārsniedz 5 %
		Nesatur pārtikas piedevas ³
		Bez pievienota sāls un cukura
	Krējums (skābais)	Tauku saturs produktā nepārsniedz 20 %
		Nesatur biezinātājus, emulgatorus, stabilizatorus
	Siers	Tauku saturs produktā nepārsniedz 20,0 g
		Pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 1,5 g
		Nesatur krāsvielas ²
Ēļa		Auksti spiesta – nerafinēta

Piezīmes.

¹ Produkts drīkst saturēt dabīgos aromatizētājus, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1334/2008 par aromatizētājiem un dažām pārtikas sastāvdaļām ar aromatizētāju īpašībām izmantošanai pārtikā un uz tās un par grozījumiem Padomes Regulā (EEK) Nr. 1601/91, Regulās (EK) Nr. 2232/96 un (EK) Nr. 110/2008 un Direktīvā 2000/13/EK 16. panta prasībām.

² Produkts drīkst saturēt krāsvielas, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1333/2008 par pārtikas piedevām (turpmāk – regula Nr. 1333/2008) II pielikuma C daļas II grupā.

³ Pārtikas piedevas, kas noteiktas regulā (EK) Nr. 1333/2008.

11.pielikums

Pārskats par atbalsta saņēmēja saimnieciskās darbības rādītājiem pēc projekta īstenošanas Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Projekta numurs, nosaukums	
Atbalsta saņēmējs – vārds, uzvārds/nosaukums	
LAD klienta numurs	

2. DARBASPĒKS

Vidējais strādājošo skaits pārskata periodā kopā		Jaunradītajās darba vietās strādājošo skaits	
vīrieši		vīrieši	
t. sk. jaunāki par 40 gadiem		t. sk. jaunāki par 40 gadiem	
sievietes		sievietes	
t. sk. jaunākas par 40 gadiem		t. sk. jaunākas par 40 gadiem	

Kopējais darbaspēka ieguldījums – nostrādāto stundu skaits pārskata periodā	Stundas kopā	
t. sk. lauksaimniecībā	Stundas kopā	
t. sk. lauksaimniecības produktu pārstrādē	Stundas kopā	

3. SASNIEDZAMO MĒRĶU IZPILDES RĀDĪTĀJI

Rādītāja apraksts	Mērvienība	Gads	Vērtība
4.1. un 4.2. apakšpasākumam (visiem iesniegtajiem projektiem)			
Saražotā lauksaimniecības produkcija	EUR	Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas/pirmajā gadā pēc projekta īstenošanas*	
		20___. gads	
Saimnieciskās darbības izmaksas lauksaimniecības ražošanai	EUR	Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas/pirmajā gadā pēc projekta īstenošanas*	
		20___. gads	
Projekta rādītāji, ja mērķis ir ražošanas ekonomiskās efektivitātes palielināšana lauksaimniecībā vai pārtikas ražošanā (2A; 3A)			
4.1. apakšpasākums		Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas/pirmajā gadā pēc projekta īstenošanas*	
		20___. gads	
4.2. apakšpasākums		Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas/pirmajā gadā pēc projekta īstenošanas*	
		20___. gads	

Piezīme. * Attiecas uz jaunajiem uzņēmējiem, kas uzsāk saimniecisko darbību.

Projekta rādītāji 4.1. apakšpasākumam kopprojektiem*			
Kopprojekta dalībnieks (fiziskai personai – vārds, uzvārds; juridiskai personai – nosaukums)			
Rādītāja apraksts	Mērvienība	Gads	Vērtība
Saražotā lauksaimniecības produkcija	EUR	Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas	
		20____. gads	
Saimnieciskās darbības izmaksas lauksaimniecības ražošanai	EUR	Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas	
		20____. gads	
Projekta rādītāji, ja mērķis ir ražošanas ekonomiskās efektivitātes palielināšana lauksaimniecībā (2A)	EUR	Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas	
		20____. gads	

Piezīme. * Aizpilda katrs kopprojekta dalībnieks

Projekta rādītāji 4.2. apakšpasākumam		
Pārstrādes sektors/sectori		
Pamatizejvielu veids		
	20____. gads	
	tonnas	EUR
Pamatizejvielu pārstrādes jauda		x
Iepirtās pamatizejvielas		

12.pielikums

Videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementi un to kritēriji

Nr. p. k.	Videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementi	Izmērāmie kritēriji
1.	<p>Sedimentācijas baseini – lauksaimniecības un meža zemes nosusināšanas sistēmu ūdensnoteku (ūdensteču, novadgrāvju) gultņu paplašinājumi un padziļinājumi ar ūdeni izskalojamo produktu sedimentācijai un bioloģiskai akumulācijai (nostādinātājbaseini)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pārtīrāmo novadgrāvju vai ūdensnotekas posma garumam jābūt vismaz 300 m • Izbūves vieta – pēc iespējas tuvāk ietecei dabiskā vai regulētā ūdenstecē vai ūdenstilpē • Sedimentācijas baseins jāizbūvē 30–50 m garā posmā, izveidojot 0,5–1,0 m padziļinājumu (lauksaimniecībā izmantojamu augsto sūnu purvā vai izstrādātā kūdras purvā 0,5–4 m) • Sedimentācijas baseina dibens ir vismaz par 2 m platāks nekā pārtīrāmās ietekošās ūdensnotekas vai novadgrāvja dibens
2.	<p>Divpakāpju meliorācijas grāvji – salikts divpakāpju ūdensnotekas gultnes šķērsprofils, veidojot vai saglabājot izveidojušās mākslīgās palienes ar nostiprinājumiem vai bez tiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saliktā šķērsprofila plaukta platums – ne mazāks par 1,0 m • Saliktu divpakāpju šķērsprofilu posmu kopējais garums projektā – ne mazāk kā 10 % no atjaunojamās (pārbūvējamās) ūdensnotekas vai novadgrāvja garuma
3.	<p>Akmeņu krāvumi – projektējot atjaunojamās vai pārbūvējamās ūdensnotekas vai novadgrāvja trasi, garenslīpumu un šķērsprofilu, gultnē atstāj lielos akmeņus un veido akmeņu krāvuma krācītes</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gultnē atstājamo akmeņu diametrs – ne mazāks par 30 cm • Akmeņu krāvuma tilpums – ne mazāks par 1 m³ ar akmeņu diametru, kas nav mazāks par 0,2 m • Akmeņu krāvuma augstums nepārsniedz vasaras vidējo ūdens līmeni

4.	<p>Meandrēšana – ūdensnotekas gultnes sīklīkumainības veidošana, atjaunojot vecās gultnes posmus vai veidojot jaunus līkumus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atjaunoti vecās gultnes posmi – vairāk par 3 • Izveidoti jauni līkumi ar ne mazāk kā 3 m lielu liekuma rādiusu no pastāvošās ūdensnotekas (novadgrāvju) ass līnijas un ne mazāk kā 6 līkumiem attiecīgajā posmā (vienviet) • Izbūves vieta – pēc iespējas tuvāk ietecei regulētā ūdensnotekā un (vai) dabiskā ūdenstecē (ūdenstilpē)
5.	<p>Kontrolētā drenāža – divpusējās mitruma regulēšanas konstrukcijas drenu kontrolakās vai uz drenu kolektoru iztekām</p>	<p>Kontrolakā vai uztvērējakā ierīkots vertikāls aizbīdnis vai augstuma regulēšanas caurule, vai cita veida konstrukcija ūdens līmeņa regulēšanai. Drenu kolektora iztekas galā ierīkots cauruļvadu aizbāznis ar trosi, kur viens gals piestiprināts pie iztekas un otrs pie aizbāžņa</p>
6.	<p>Mākslīgie mitrāji – mākslīgi veidoti mitrāji ūdens piesārņojuma piesaistei ar virszemes vai pazemes plūsmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mākslīgi veidoti mitrāji, kuru iepriekš nav bijis un kuri radīti, īstenojot projektu • Izbūves vieta – pēc iespējas tuvāk ietecei regulētā ūdensnotekā un (vai) dabiskā ūdenstecē • Ūdens plūsmas filtrācijai izmantoti dabiski augu filtri (niedru u. c.), koka šķeldas, grants, smilts • Mitrājam ar virszemes plūsmu mitrāja baseina dziļums no pamatnes – ne vairāk kā 1,5 m

AMONJAKA EMISIJU APRĒĶINS

LAD klienta Nr. _____

dd.mm.gggg

EMISIJU APRĒĶINU IZEJAS DATI

Lauksaimniecības dzīvnieku skaits

Slaucamās govīs	___ gab.
Pārējie liellopi	___ gab.
Aitas	___ gab.
Kazas	___ gab.
Zirgi	___ gab.
Cūkas	___ gab.
Mājputni	___ gab.

Vidējais lauksaimniecības dzīvnieku uzturēšanās laiks ganībās

Slaucamās govīs	___ dienas/gadā
Pārējie liellopi	___ dienas/gadā
Aitas	___ dienas/gadā
Kazas	___ dienas/gadā
Zirgi	___ dienas/gadā
Cūkas	___ dienas/gadā
Mājputni	___ dienas/gadā

Esošā kūtsmēslu

apsaimniekošanas sistēma*

Šķidrie kūtsmēsli	___ %
Pakaišu kūtsmēsli	___ %
Ganības un aploki	___ %
Biogāzes ražošana	___ %

*procenti no kopējā kūtsmēslu daudzuma

Zemes izmantošanas veids

Aramzeme	___ ha
Ganības	___ ha
Meža zeme	___ ha
Dabīgie purvi	___ ha
Infrastruktūra	___ ha

Augsnē iestrādātais sintētiskais slāpekļa mēslojums gadā

Amonija nitrāts	___ t
Amonija sulfāts	___ t
Kalcija amonija nitrāts	___ t
Urīnviela (karbamīds)	___ t
NPK kompleksais mēslojums	___ t
Amofoss (MAP)	___ t
Diamofoss (DAP)	___ t
Cits	___ t

EMISIJAS SAMAZINOŠIE PASĀKUMI

Precīzā laukkopība

Precīzās mēslošanas sistēmas ieviešana minerālmēsļu iestrādē	___ ha
Precīzās mēslošanas sistēmas ieviešana pakaišu kūtsmēsļu iestrādē	___ ha
Precīzās mēslošanas sistēmas ieviešana šķidro kūtsmēsļu iestrādē	___ ha

Lopkopībā -lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas apstākļi

Slīpa grīda, vismaz 1%	Jā/Nē
Dabīgā ventilācijas sistēma	Jā/Nē
Gaisa attīrīšana piespiedu ventilācijas sistēmās	Jā/Nē

Kūtsmēslu uzglabāšanas apstākļi*

Slēgta kūtsmēslu krātuve	___ %
Šķidro kūtsmēslu krātuve ar maksimālu peldošo pārklājumu	___ %
Šķidro kūtsmēslu krātuve ar pastāvīgu dabisku segslāni	___ %
Atklāta pakaišu kūtsmēslu krātuve ar dziļumu vismaz 3m	___ %

KOPĀ

*procenti no kopējā kūtsmēslu daudzuma

100%

AMONJAKA EMISIJAS PIRMS PROJEKTA REALIZĀCIJAS ___ t NH₃/gadā

AMONJAKA EMISIJAS PĒC PROJEKTA REALIZĀCIJAS

Kūtsmēslu krātuves	___ t NH ₃ /gadā
Precīzajā laukkopībā	___ t NH ₃ /gadā
Lopkopībā	___ t NH ₃ /gadā

KOPĀ ___ t NH₃/GADĀ

AMONJAKA EMISIJU SAMAZINĀJUMS

Kūtsmēslu krātuves	___ %
Precīzajā laukkopībā	___ %
Lopkopībā	___ %

KOPĀ ___ %

Dokuments sagatavots elektroniski un derīgs bez paraksta

Amonjaka emisiju samazinājuma aprēķins veikts Latvijas Lauksaimniecības universitātē, ar balstoši 2013. EMEP/EEA vadlīnijām un saskaņā ar 2012.gada 27.marta Ministru kabineta noteikumu Nr.217 "Noteikumi par siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību inventarizācijas nacionālo sistēmu" 7.2.punktu

Sākuma apkures enerģijas patēriņa aprēķinā izmantojamās norobežojošo konstrukciju siltuma caurlaidības koeficientu vērtības, W/(m²K)

Nr. p. k.	Ēkas tips	Norobežojošā konstrukcija				
		sienas	jumti un bēniņi	grīdas uz grunts un pagrabi	logi un stiklotās un caurspīdīgās konstrukcijas	durvis
1.	Apkurināmas siltumnīcas	0,25	0,25	0,3	3,6	2,2
2.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no 0 līdz +8 °C)	0,4	0,4	0,4	1,8	2,4
3.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no 0 līdz -8 °C)	0,35	0,35	0,35	1,6	2,2
4.	Lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu saldētavas (no -8 līdz -25 °C)	0,3	0,3	0,3	1,6	2,2
5.	Vistu kūtis, cūku novietnes un ražošanas ēkas lauksaimniecības produktu pārstrādei	0,25 k	0,25 k	0,3 k	1,6 k	2,2 k

Piezīmes.

k – temperatūras faktors, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$k = \frac{19}{(t_{telpas} - t_{āra})}, \text{ kur}$$

t telpas – telpas vidējā gaisa temperatūra apkures sezonā;

t āra – normatīvā āra gaisa temperatūra saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 003-15.

15.pielikums

Ēkas energoaudita pārskats

ĒKAS ADRESE

I. Vispārīgs raksturojums

1. Ēkas identifikācija

1.1. Adrese	
1.2. Ēkas kadastra numurs	
1.3. Ēkas daļa (paskaidro, ja novērtējums veikts ēkas daļai)	

1.4. Ēkas tips	
----------------	--

2. Pilnvarotā persona

2.1. Nosaukums	
2.2. Reģistrācijas numurs	
2.3. Juridiskā adrese	
2.4. Kontaktpersona	
2.5. Kontakttālrunis	

3. Neatkarīgais eksperts (energoauditors) ēku energoefektivitātes jomā

3.1. Vārds, uzvārds	
3.2. Sertifikāta numurs vai sertificēšanas institūcijas lēmuma numurs	
3.3. Kontaktinformācija (tālrunis, e-pasts, adrese)	

4. Energoaudīts

4.1. Ēkas apsekošanas datums			
4.2. Energoaudīta pārskata numurs			
4.3. Ēkas energoaudīta sagatavošanas datums			
4.4. Ēkas energoaudīta mērķis	Atjaunošana (renovācija)	Pārbūve (rekonstrukcija)	Jaunbūve

5. Ēkas aprēķinos veikto pieņēmumu apraksts

II. Pamatinformācija par ēku

1. Ēkas konstruktīvais risinājums			
2. Eksploatācijā nodošanas gads			
3. Stāvi	3.1. pagrabs _____ (ir/nav)		
	3.2. tipveida stāvi _____ (skaits)		
	3.3. tehniskie stāvi _____ (skaits)		
	3.4. mansarda stāvs _____ (ir/nav)		
	3.5. jumta stāvs _____ (ir/nav)		
4. Kopējā aprēķina platība (m ²)			
5. Kopējā platība (m ²)			
6. Ēkas ārējie izmēri (ja ēkai neregulāra forma, pielikumā pievieno skici)	garums (m)		
	platums (m)		
	augstums (m)		
Ēkas skice			
7. Cita informācija			

8. Ēkas apsekošanas fotodokumentācija vai termogrammas – pielikumā uz _____ lapām.

III. Ēkas norobežojošās konstrukcijas

(informācija par katru ārējo norobežojošo konstrukciju veidu, kas aptver kopējā aprēķina platībā iekļautās apkurināmās telpas)

Nr. p. k.	Norobežojošā konstrukcija	Materiāls(-i) un biezums (mm)	Pirms projekta īstenošanas				Pēc projekta īstenošanas			
			Laukums (termiskajiem tiltiem – garums, m)	Būvelementa siltuma caurlaidības koeficients (U) (termiskajiem tiltiem – W/(mK))	Temperatūras starpība starp būvkonstrukcija s siltajām un aukstajām pusēm	Siltuma zudumu koeficient s	Laukums (termiskajiem tiltiem – garums)	Būvelementa siltuma caurlaidības koeficients (U) (termiskajiem tiltiem – W/(mK))	Temperatūras starpība starp būvkonstrukcija s siltajām un aukstajām pusēm	Siltuma zudumu koeficient s
			m ²	W/(m ² K)	°C	W/K	m ²	W/(m ² K)	°C	W/K
1.	Ārsienas									
2.	Jumts									
3.	Grīda uz grunts									
4.	Logi									
5.	Ārdurvis									
6.	Termiskie tilti									
	....									
7. Ēkas norobežojošo konstrukciju siltuma zudumu koeficients H_T							7.1. pirms projekta īstenošanas			
							7.2. pēc projekta īstenošanas			
							7.3. normatīvais*			

Piezīme. * Aprēķināts saskaņā ar šo noteikumu 14. pielikumu.

IV. Ēkas tehniskās sistēmas un enerģijas sadalījums

1. Ventilācijas sistēmas ēkā

Parametrs		Pirms projekta īstenošanas	Pēc projekta īstenošanas
1.1. Telpas ar dabisko ventilāciju	1.1.1. aprēķina laukums, m ²		
	1.1.2. tilpums, m ³		
	1.1.3. aprēķinā izmantotā gaisa apmaiņas intensitāte, iekļaujot infiltrāciju, 1/h		
1.2. Telpas ar mehānisko ventilāciju	1.2.1. aprēķina laukums, m ²		
	1.2.2. tilpums, m ³		
	1.2.3. aprēķinā izmantotā gaisa apmaiņas intensitāte, 1/h		
	1.2.4. aprēķinā izmantotā infiltrācija, 1/h		
	1.2.5. siltuma atgūšanas (rekuperācijas) efektivitāte, %		
1.3. Ēkas ventilācijas siltuma zudumu koeficients H _{ve} (dabiskā ventilācija)	W/K		
1.4. Ēkas ventilācijas siltuma zudumu koeficients H _{ve} (mehāniskā ventilācija)	W/K		

1.5. Ēkas ventilācijas siltuma zudumu koeficients H_{ve} (kopējais)	W/K		
1.6. Iekštelpu aprēķina temperatūra	°C		
1.7. Ventilācijas siltuma zudumi (dabiskā ventilācija) apkures sezonā	kWh gadā		
1.8. Ventilācijas siltuma zudumi (mehāniskā ventilācija) apkures sezonā	kWh gadā		
1.9. Kopējie ventilācijas siltuma zudumi apkures sezonā	kWh gadā		

2. Gaisa kondicionēšanas un ventilācijas sistēmas – dati par iekārtām

Nr. p. k.	Iekārtas nosaukums, modelis	Ražošanas gads	Aukstumenerģijas daudzums (kWh/gadā)	Pārbaudes akts	
				Pievienots (jā/nē)	Datums

3. Aprēķinātie siltuma ieguvumi ēkā

3.1. Aprēķina parametri

Parametri apkures periodā	Iekšējie siltuma ieguvumi	Saules siltuma ieguvumi	Ieguvumu izmantošanas koeficients	Kopējie siltuma ieguvumi (ņemot vērā ieguvumu izmantošanas koeficientu)

2012																	
2013																	
2014																	

Piezīme. * Norādīt aprēķinā izmantoto zemāko sadeģšanas siltumu (kWh/mērvienība).

2. Siltumenerģijas patēriņa dati

2.1. Kopējais siltumenerģijas patēriņš

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2013	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2014	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
Kopējais vidējais (kWh gadā)														

2.2. Siltumenerģijas patēriņš apkures nodrošināšanai

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2013	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2014	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
Kopējais vidējais (kWh gadā)														

2.3. Siltumenerģijas patēriņš karstā ūdens sagatavošanai (iekļaujot karstā ūdens cirkulāciju)

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2013	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2014	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
Kopējais vidējais (kWh gadā)														

3. Ūdens patēriņa dati

3.1. Karstā ūdens patēriņš

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Karstā ūdens patēriņš, m ³													
2013	Karstā ūdens patēriņš, m ³													
2014	Karstā ūdens patēriņš, m ³													
Kopējais vidējais (m ³ gadā)														

3.2. Aukstā ūdens patēriņš

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Aukstā ūdens patēriņš, m ³													
2013	Aukstā ūdens patēriņš, m ³													
2014	Aukstā ūdens patēriņš, m ³													
Kopējais vidējais (m ³ gadā)														

4. Elektroenerģijas patēriņš ēkā

Gads		Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā
2012	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2013	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
2014	Kopējais enerģijas patēriņš, kWh													
Kopējais vidējais (kWh gadā)														

VI. Energoefektivitātes uzlabošanas priekšlikumi

1. Ēkas norobežojošās konstrukcijas

Nr.p. k.	Energoefektivitātes pasākums	Enerģijas ietaupījums MWh gadā
1.		
Energoefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml. (jānorāda ēkas norobežojošo konstrukciju siltuma caurlaidības koeficients U ($W/m^2 K$) un termisko tiltu siltuma caurlaidības koeficients ψ ($W/m K$))		
2.		
Energoefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml. (jānorāda ēkas norobežojošo konstrukciju siltuma caurlaidības koeficients U ($W/m^2 K$) un termisko tiltu siltuma caurlaidības koeficients ψ ($W/m K$))		

3.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml. (jānorāda ēkas norobežojošo konstrukciju siltuma caurlaidības koeficients U ($W/m^2 K$) un termisko tiltu siltuma caurlaidības koeficients ψ ($W/m K$))		

2. Ēkas apkures sistēmas

Nr. p. k.	Energiefektivitātes pasākums	Enerģijas ietaupījums MWh gadā
1.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.		
2.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.		
3.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.		

3. Ēkas karstā ūdens apgādes sistēmas

Nr. p. k.	Energiefektivitātes pasākums	Enerģijas ietaupījums MWh gadā
1.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.		
2.		
Energiefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.		
3.		

Energoefektivitātes pasākuma apraksts, shēmas u. tml.

VII. Aprēķinātās energoefektivitātes rādītāji un izmaiņu prognoze pēc energoefektivitātes uzlabošanas priekšlikumu īstenošanas

Enerģijas patēriņa sadalījums	Pirms projekta īstenošanas		Pēc projekta īstenošanas	
	kopējais patēriņš (MWh gadā)	īpatnējais (kWh/m ² gadā)	kopējais patēriņš (MWh gadā)	īpatnējais (kWh/m ² gadā)
1. Apkurei				
2. Karstā ūdens sagatavošanai				
3. Dzesēšanai				
4. Mehāniskajai ventilācijai				
5. Apgaismojumam				
6. Citi patērētāji				
Kopā				

Neatkarīgais eksperts

_____ (vārds, uzvārds)

_____ (paraksts)

Datums _____

PIELIKUMĀ:

1. Ēkas apsekošanas foto dokumentācija vai termogrammas.

Klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās ieguldījumi 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
<p>1. Precīzo tehnoloģiju izmantošana, minerālmēsļu un AAL lietošanas samazinājumam, kā arī bezapvēršes tehnoloģijas</p>	<p>Tehnika bezapvēršes tehnoloģijai (<i>min-till, strip till un no-till</i>/tiešā sēja):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tiešās sējas sējmašīna – StripTill sējmašīna – Kombinētā sējmašīna (sējmašīna kombinācijā ar pasīvo augsnes apstrādes agregātu, sēklas un mēslojuma vienlaicīga iestrāde) – Garpirkstu atsperzaru ecēšas (nezāļu 	<p>Tehnika, iekārtas un aprīkojums no laukkopības sadaļas, t.sk. zālāju atjaunošanai</p>	<p>Tehnika un aprīkojums precīzo tehnoloģiju izmantošanai minerālmēsļu un AAL samazinājumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pilienu laistīšana, ar precīzu minerālmēslojuma un AAL lietojumu; – roboti – precīza izsmidzināšana, mēslošana, – nezāļu apkarošanas roboti <p>Tehnika, iekārtas un aprīkojums no laukkopības sadaļas</p>

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
	<p>ierobežošanai graudaugu sējumos)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rindstarpu kultivatori – Kombinētie augsnes apstrādes agregāti (kultivēšana, diskošana, pievelšana) <p>Iekārtas un/vai aprīkojums precīzo tehnoloģiju izmantošanai laukkopībā minerālmēsļu un AAL patēriņa samazinājumam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Programmatūra – ISOBUS termināļi – GPS uztvērēji un aprīkojums – Precīzās stūrēšanas iekārtas – Slāpekļa sensori un aprīkojums 		

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
	<ul style="list-style-type: none"> – Smidzinātāju vadības aprīkojums (t.sk. ar maināmu devu nodrošināšanu) – Minerālmēslu izkliedētāju vadības aprīkojums (t.sk. ar maināmu devu nodrošināšanu) – Spektometri – Šķidrmēslu cisternu vadības aprīkojums – Sējmašīnu vadības aprīkojums – Graudaugu novākšanas kombainu aprīkojums – Robotizēti risinājumi 		
2. Precīzo tehnoloģiju izmantošana lopkopībā		Iekārtas un aprīkojums precīzo tehnoloģiju izmantošanai lopkopībā, uzlabojot barības kvalitāti, t.sk. kopproteīna samazināšanai, sagremojamības	

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
		<p>paliecināšanai, un barības devu plānošanu un nodrošināšanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – precīza barošana (t.sk. ēdināšanas roboti – barotāji, piestūmēji/rušinātāji), barības dalītājs, – lopbarības sagatavošanas tehnoloģijas t.sk. kombinētās spēkbarības ražošanas iekārtas, – barības kvalitātes kontroles laboratorijas iekārtas (barības paraugu testēšanas iekārtas) – precīzās slaukšanas iekārtas – automatizētas slaukšanas sistēma; – piena kvalitātes testēšanas iekārtas 	

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
		<p>Barības devu aprēķināšanas sistēmas programmas, kas būtu izmantojama lauksaimniekiem</p> <p>Govju aktivitātes mērītāji (gan ap kāju, gan ap kaklu), t.sk. programmatūra un nepieciešamās iekārtas.</p> <p>Sensoru tehnoloģiju ieviešana govju slimību (tesmeņa, vielmaiņas, reproduktīvās) agrīnai diagnostikai</p>	
3. Kūtsmēsļu apsaimniekošana	<p>Mašīnas tiešai organiskā mēslojuma iestrādei (šķīdumā):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Šķīdumā izkliedes cisternas – Pakaišu kūtsmēsļu izkliedētāji – Cauruļvadu sistēmas šķīdumā transportēšanai 	<p>Mašīnas tiešai organiskā mēslojuma iestrādei (šķīdumā):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Šķīdumā izkliedes cisternas – Pakaišu kūtsmēsļu izkliedētāji – Cauruļvadu sistēmas šķīdumā transportēšanai 	<p>Mašīnas tiešai organiskā mēslojuma iestrādei (šķīdumā):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Šķīdumā izkliedes cisternas – Pakaišu kūtsmēsļu izkliedētāji – Cauruļvadu sistēmas šķīdumā transportēšanai – Starpkātuves – Sērskābes mucas, skābināšanas aprīkojums – Šķīdumā cisternu aprīkojums:

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
	<ul style="list-style-type: none"> – Starpkrātuves – Sērskābes mucas, skābināšanas aprīkojums – Šķidrmēslu cisternu aprīkojums: <ul style="list-style-type: none"> – Uzkares sistēmas – Izkliešanas sistēmas ar inžektoru tipa iestrādes lemesīšiem – Izkliešanas sistēmas, kas uzmontētas uz augsnes apstrādes mašīnām – Izkliešanas sistēmas ar nokarenām caurulēm – Izkliešanas sistēmas ar 	<ul style="list-style-type: none"> – Starpkrātuves – Kūtsmēslu savākšanas roboti – Sērskābes mucas, skābināšanas aprīkojums – Šķidrmēslu cisternu aprīkojums: <ul style="list-style-type: none"> – Uzkares sistēmas – Izkliešanas sistēmas ar inžektoru tipa iestrādes lemesīšiem – Izkliešanas sistēmas, kas uzmontētas uz augsnes apstrādes mašīnām – Izkliešanas sistēmas ar nokarenām caurulēm 	<ul style="list-style-type: none"> – Uzkares sistēmas – Izkliešanas sistēmas ar inžektoru tipa iestrādes lemesīšiem – Izkliešanas sistēmas, kas uzmontētas uz augsnes apstrādes mašīnām – Izkliešanas sistēmas ar nokarenām caurulēm – Izkliešanas sistēmas ar kūtsmēslu skābināšanas iespējām

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
	kūtsmēslu skābināšanas iespējām	<p>– Izkliešanas sistēmas ar kūtsmēslu skābināšanas iespējām</p> <p>Šķidro kūtsmēslu krātuvju nosegšana (<i>betona pārsegums, teltsveida pārklājums</i>)</p> <p>Kūtsmēslu krātuvju būvniecība atbilstoši jaunākajām tehnoloģijām – cilindrisko kūtsmēslu krātuvju būvniecība (<i>īpaši situācijā, ja nojauc lagūnu un būvē jaunu</i>)</p> <p>Iekārtas un aprīkojums kūtsmēslu separēšanai (atdala cieto frakciju, izmanto mēslošanai)</p>	
4. Citi emisiju mazinošie pasākumi	Bioloģiskiem lauksaimniekiem – pakaišu kūtsmēslu izkliešanas ierīces	Bioloģiskā piena lopkopība - jaunu novietņu būvniecība, esošo pārbūve	Ieguldījumi jaunu augļu dārzu izveidei – stādi, žogi

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
		<p>Emisiju mazinošā lopkopības novietne (<i>LLKC izstrādāts pilns būvprojekts 50 slaucamām govīm, kūtsmēslu krātuve zem kūts</i>)</p> <p>Rekuperācijas sistēmas izbūve</p> <p>Emisiju mazinošo elementu iekļaušana novietņu būvniecībā – slīpā grīda ar urīna savākšanas renēm ejās, speciālo redeļu grīdu ierīkošana, siltinātie jumti</p> <p>Labturības prasībām piemērotu jaunu novietņu būvniecība vai pārbūve, t.sk. ventilācija, gaisa mitrināšana, guļvietu labiekārtošana</p> <p>Pastaigu laukumu izveide</p> <p>Ganību ierīkošana (apluki) pagarinātai vai porcijveida ganīšanai – elektriskie gani, dzirdināšanas un piebarošanas</p>	<p>Ilggadīgie stādījumi vēsturiski izmantoto kūdras ieguvju rekultivācijai/organiskajās augsnēs</p>

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
		<p>aprīkojums Skābbarības uzglabāšanas laukumu un tranšeju izbūve</p> <p>Cietmēslu/kompostēšanas laukumu izbūve vai pārbūve</p>	
5. Energoefektivitāte - enerģijas lietderīga izmantošana	<p>Energoefektivitāte būvēs, kur iespējams regulēt t^o</p> <p>Investīcijas apgaismojuma, ražošanas līniju u.c. ierīču vai iekārtu, kuru darbināšanai tiek patērēta enerģija, energoefektivitātes paaugstināšanai vismaz par 20 %</p> <p>Graudu kaltes ar rekuperācijas sistēmu vai, kas tiek apkurinātas ar atjaunojamiem resursiem</p>	<p>Energoefektivitāte būvēs, kur iespējams regulēt t^o</p> <p>Investīcijas apgaismojuma, ražošanas līniju u.c. ierīču vai iekārtu, kuru darbināšanai tiek patērēta enerģija, energoefektivitātes paaugstināšanai vismaz par 20 %</p> <p>Caurspīdīgie jumti lopu novietnēs, kam lopi stāv visu laiku novietnē</p> <p>Rekuperācijas sistēmu izbūve lopu novietnēs</p>	<p>Energoefektivitāte būvēs, kur iespējams regulēt t^o (augļu un dārzeņu noliktavas)</p> <p>Investīcijas apgaismojuma, ražošanas līniju u.c. ierīču vai iekārtu, kuru darbināšanai tiek patērēta enerģija, energoefektivitātes paaugstināšanai vismaz par 20 %</p> <p>Apsildāmas un ar energoefektīvām augu gaismošanas sistēmām aprīkotas siltumnīcas.</p>
6. Atjaunojamās enerģijas ražošana (AER) pašpatēriņam –	<p>Iekārtas un aprīkojums AER (<i>biokurināmais, saule, vējš, ģeotermālais, siltumsūkņi</i>) siltumenerģijas,</p>	<p>Iekārtas un aprīkojums AER (<i>biokurināmais, saule, vējš, ģeotermālais, siltumsūkņi</i>) siltumenerģijas,</p>	<p>Iekārtas un aprīkojums AER (<i>biokurināmais, saule, vējš, ģeotermālais, siltumsūkņi</i>) siltumenerģijas, elektroenerģijas ražošanai izmantošanai esošajās ražošanas būvēs (<i>t.sk.</i></p>

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
lieto saimniecības vajadzībām gada griezumā	<p><i>elektroenerģijas ražošanai izmantošanai esošajās ražošanas būvēs (t.sk. siltumnīcās) apkurei, dzesēšanai, elektroapgādei, kā arī būvējot jaunas būves</i></p> <p>Tehnikas pārbūve vai jaunas iegāde, lai nodrošinātu alternatīvās enerģijas izmantošanu - aprīkotas ar hibrīda, elektrības, biogāzes, CNG, ūdeņraža šūnu un citiem alternatīvo enerģijas avotu dzinējiem</p>	<p><i>elektroenerģijas ražošanai izmantošanai esošajās ražošanas būvēs (t.sk. siltumnīcās) apkurei, dzesēšanai, elektroapgādei, kā arī būvējot jaunas būves</i></p> <p>Tehnikas pārbūve vai jaunas iegāde, lai nodrošinātu alternatīvās enerģijas izmantošanu - aprīkotas ar hibrīda, elektrības, biogāzes, CNG, ūdeņraža šūnu un citiem alternatīvo enerģijas avotu dzinējiem</p> <p>Apkures katlu uzstādīšana, kuros par kurināmo izmanto putnu radītos kūsmēslus (CO2 neitrāls pasākums, gāzes apkures aizvietošana)</p>	<p><i>siltumnīcās) apkurei, dzesēšanai, elektroapgādei, kā arī būvējot jaunas būves</i></p> <p>Tehnikas pārbūve vai jaunas iegāde, lai nodrošinātu alternatīvās enerģijas izmantošanu - aprīkotas ar hibrīda, elektrības, biogāzes, CNG, ūdeņraža šūnu un citiem alternatīvo enerģijas avotu dzinējiem</p>
7. Risku mazināšana/ pieļāgošanās klimata pārmaiņām	Meteostacijas un tehnoloģijas vides monitorēšanai, <i>droni</i> , liela darbības rādiusa bezvadu sensori	Meteostacijas un tehnoloģijas vides monitorēšanai, <i>droni</i> , liela darbības rādiusa bezvadu sensori	Virszemes pret salnu laistīšana, ūdens krātuvju izveide, arī ziemas, pavasaru ūdens uzkrāšana, dziļurbumu ierīkošana, spīču ierīkošana

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
			<p>Pretsalnu aizsardzības sistēmas (gaisa maisīšanas torni, miglas ģeneratori), krusas aizsargtīkli, lietus aizsarg pārklāji (mobili jūmti tikai uz vagām)</p> <p>Pretinsektu tīkli, plēves segumi, tuneļi</p> <p>Meteostacijas un tehnoloģijas vides monitorēšanai, <i>droni</i>, liela darbības rādiusa bezvadu sensori</p> <p>Laistīšanas iekārtas</p>
8. Ūdens resursu efektīva izmantošana, barības vielu noteces samazināšana	<p>Mitrzemju izveidošana</p> <p>Iekārtas un aprīkojums efektīvai ūdens resursu izmantošanai, atkārtotai izmantošanai</p> <p>Kompaktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas</p>	<p>Mitrzemju izveidošana</p> <p>Iekārtas un aprīkojums ūdens resursu izmantošanai efektīvai un atkārtotai izmantošanai</p> <p>Kompaktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas</p>	<p>Mitrzemju izveidošana</p> <p>Iekārtas un aprīkojums ūdens resursu izmantošanai efektīvai un atkārtotai izmantošanai</p> <p>Kompaktas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas</p>
9. Preventīvi ieguldījumi mazinot putnu un dzīvnieku bojāeju	<p>Žogi, tehnikas vienības/aprīkojums, kas mazinātu putnu un mazo dzīvnieku bojāeju (dažādas atbaidīšanas ierīces kā papildaprīkojums – dzīvnieku</p>	<p>Žogi, tehnikas vienības/aprīkojums, kas mazinātu putnu un mazo dzīvnieku bojāeju (dažādas atbaidīšanas ierīces kā papildaprīkojums – dzīvnieku</p>	<p>Žogi, tehnikas vienības/aprīkojums, kas mazinātu putnu un mazo dzīvnieku bojāeju (dažādas atbaidīšanas ierīces kā papildaprīkojums – dzīvnieku detektori, atbaidīšanas ierīces – papildaprīkojums tehnikai)</p>

Ieguldījumi	Ieguldījumi lauksaimniecības nozarēs		
	Laukkopība	Lopkopība	Dārzkopība
	detektori, atbaidīšanas ierīces – papildaprīkojums tehnikai)	detektori, atbaidīšanas ierīces – papildaprīkojums tehnikai)	